

Telefoni uredništva in uprave: 29-92, 29-93, 29-94, 29-95, 29-96 — Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Uprava: Kopitar-
jeva ulica šte. 6.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno in deževno.

Praznik Zedinjenja v Belgradu

Belgrad, 2. dec. m. Kakor vsako leto je naša prestolnica tudi letos najslavnije proslavila večerjajući državni praznik. Dopoldne so bile v vseh cerkvah in molitnicah zahvalne službe božje, katerim so prisostvovali člani vlade ter zastopniki vojaških oblasti in člani diplomatskega zbora. Zahvalno službo božjo v katoliški cerkvi v Krunski ulici je služil belgrajsko-smederevski nadškof dr. Ujčić, prisostvovala pa sta ji tudi člana vlade ministri dr. Krek in dr. Miletić. Kralja je zastopal polkovnik Durpešić.

Zvečer po bakladi je oficirski zbor belgrajske garnizije priredil v vseh prostorih oficirskega doma velik ples, ki so se ga udeležili tudi Nj. Vel. kraljica Marija, Nj. kr. Vis. knez namestnik Pavle in oba kraljevska namestnika dr. Stanković in dr. Perović. Člane kraljevskega doma je ob vstopu v oficirski dom sprejel odbor oficirskega doma. V dvoranah so bili že zbrani vsi člani kraljevske vlade z g. dr. Stojadinovićem na čelu, generaliteta ter predstavništvo Narodne skupščine in senata.

Belgrad, 2. dec. AA. Za praznik zedinjenja 1. decembra t. l. je dobil Nj. Vel. kralj brzojavne čestitke z izrazi narodne zvestobe in rodoljubnih želj. Po najvišjem nalogu je pisarni Nj. Vel. kralja čast zahvaliti se osebam in ustanovam za poslano čestitko in vsem, ki so se pri tej priložnosti vpisali v dvorne knjige. (Iz pisarne Nj. Vel. kralja.)

Odlikovanja

Belgrad, 2. decembra. AA. V imenu Nj. Vel. kralja Petra II. z ukazom kraljev. namestištva z dne 1. decembra in na predlog predsednika vlade in zunanjega ministra so odlikovani:

Z redom sv. Save 1. stopnje: dr. Djura Kotur, podpredsednik senata; z redom jugoslov. krone 3. stopnje Djura Vukotić, senator in tajnik senata, in Toma Kovačević, senator in tajnik senata; z redom sv. Save 2. stopnje Jevrem Tomić, poslanec in podpredsednik narodne skupščine, dr. Gjorgje Marković, poslanec in predsednik poslan. verifikacijskega odbora, Zivko Sušić, poslanec in predsednik imunitetnega odbora narodne skupščine, dr. Fr. Semrov, poslanec in predsednik odbora za prošnje in pritožbe narodne skupščine, Miloje Rajaković, poslanec in predsednik finanč. odbora narodne skupščine, in dr. Lj. Dimitrijević, poslanec in podpredsednik upravnega odbora narod. skupščine; z redom sv. Save 3. stopnje Mihajlo Krstić, poslanec in tajnik upravnega odbora narod. skupščine, in Vlado Kazimirović, poslanec in tajnik finančnega odbora narodne skupščine; z redom jugoslovanske krone 3. stopnje Marko Ružičić, posl. in podpredsednik verifikacijskega odbora narodne skupščine; Karel Gajšek, poslanec in podpredsednik imunitetnega odbora narodne skupščine; Peter Kosović, poslanec in podpredsednik odbora za prošnje in pritožbe narodne skupščine; dr. And. Veblé, poslanec in tajnik narodne skupščine; Stojadin Dimitrijević, poslanec in tajnik narodne skupščine, in Nurija Pozderac, poslanec in tajnik narodne skupščine.

Narodno slavlje ob 1. decembru

Proslava zedinjenja še nikdar ni bila tako splošno narodna kakor letos. Slovenci državnih praznikov doslej nismo tako na široko praznovali. V Avstriji so bili državni prazniki stvar gospode, mesta so nekaj vedela za nje in jih proslavljala, konec koncev pa so izvenela v nemurčnem duhu. Zato se narod za te reči ni zanimal in je komaj vedel za nje, otroci ljudskih šol so imeli tisti dan prosto, to je bilo vse. Drugih zunanjih znakov praznovanja pa dežela ni poznala. Jugoslovanski državni prazniki so bili takoj v začetku mnogo bolj ljudski, ker je bilo ljudstvo na Jugoslavijo že pripravljeno po tistem velikem valovanju majniške deklaracije in ker je tudi ustanovitev samega ljudstva proslavljala v najširši obliki. Poznejši dogodki so to začetno navdušenje ubijali in bila je velika nevarnost, da tudi jugoslovanski državni prazniki postanejo prireditve tiste gospode, ki se je postavila med ljudstvo in državo in mu začela vsiljevati svoje zmene nazore o državi in nje namenu, ljudstvu, ki ima že svoj državni pojam in ki je v najodličnejši meri prav aktivno sodelovalo pri ustanovitvi države. Čim bolj so mu vsiljevali umetno organizirane stranke in razne privilegirane organizacije, kar vse je pri ljudstvu po metodi sami nepriljubljeno, če žene tudi po vsebini, tembolj se mu je odmikala država, ker se je vse to godilo v imenu države in pod varstvom držav. organizacije, in veliko ljudsko-prosvetnega in državljansko-vzgojnega dela je bilo treba, da je ljudstvo kljub temu vseskozi ločilo državo od državljanov, ki so bili tem bolj nasilni in kričeči, čim bolj so bili nesposobni. In znamenje resnega in dozorelega naroda je, če si je ohranil to državno pojmovanje, če se je smisel za državo v njem razvil, če ve, da so v državi združena vsa njegova velika vprašanja in se tam tudi rešujejo. Letošnja proslava ustanovitve Jugoslavije je pokazala, da široko razpredeno delo med ljudstvom, ki je terjalo veliko žrtv in idealizma, ni bilo zaman. Ta proslava zedinjenja je po dolgih letih preskočila svoje mest in šla po deželi med tisto ljudstvo, ki je letos skozi celo leto po vseh krajih te majhne Slovenije v velikih prav svojih priveditvah kazalo svoj smisel za državo, kakor to lepo opiše minister g. dr. Krek v članku v »Vremenu«. Če je takojenovan popularizacija državne misli važna, potem je letošnje leto v tem oziru storilo veliko in kot naraven zaključek tega dozorevanja so bile proslave tega državnega praznika — zedinjenja.

Menda ob tej priliki ni bilo bolj posrečene misli, kakor je bila odredba banske uprave, naj pobudo in vodstvo proslav vzamejo v roke občine. Bolj široke podlage si ni mogoče misliti, zato pa je tudi proslava zajela vse ljudstvo in ni bila — prvič po dolgih letih — zgolj meščanska zadeva.

Vabilu občin so se odzvali vsi, vse resnično domoljubne organizacije, vse ustanove, ki kakorkoli v ljudstvu kaj pomenijo, razen — Sokolov. Teh pri proslavi tega državnega praznika ni bilo (razen v nekaj krajih), in čudno znamenje za njihovo pomembnost je, da jih nikjer niso pogrešali. Letošnji spomin zedinjenja je minil brez njih in nikjer se to ni poznalo, zadosten dokaz, da je državljanska zavest živa tudi brez njih. Zakaj so Sokoli letos tako organizirano proslavili ta državni praznik, da so organizirano odstopili, ne moremo razumeti, vemo le, da je ta separatizem in to kršenje narodne sloge v najbolj nestranskih in neorganizacijskih vprašanjih vse obsodbe vredno; razlagamo pa si to tako, kakor vsa javnost: da so se Sokoli zato umaknili, da bi lahko po končanih proslavah rekli: kakšna reč bi šele bila, če bi bili še mi zraven! Sicer ta beg od ljudstva v slo-

Zaboljšanje državne uprave

Belgrad, 2. dec. AA. Po uredbi o pravih in dolžnostih inšpektorjev notranje uprave, ki je nedavno izšla, je notranji minister dr. Korošec izdal zbir pravih in dolžnostih generalnega inšpektorja notranje uprave. Uredba uvaja redne inšpekcije pri vseh oblastih, ki spadajo v resor notranjega ministristva. Redni splošni pregled dela prvostopnih oblasti splošne uprave, ki so podrejene banu, je enkrat na leto po bankih inšpektorjih, ki se morajo do konca tega koledarskega leta osvojitvi svojih dosedanjih funkcij pri bankih upravah, ki so jim bile poverjene samo za to, ker pravice in dolžnosti inšpektorjev notranje uprave še niso bile urejene. Redni pregledi bankih uprav in uprav mesta Belgrada bodo vsako drugo leto; opravljal jih bodo generalni inšpektorji notranje uprave.

Generalni inšpektorat obstoji v notranjem ministristvu v vseh njegovih oddelkih in je neposredno podrejen ministristvu. V generalnem inšpektoratu so vsi generalni inšpektorji notranje uprave. Naloga inšpektorja je, da vrši ministristvo nadzorstvo nad celotno notranjo upravo in njenimi ustanovami ter pazi, da se izvede reforma splošne uprave, ki se je začela, ko je stopil v veljavo zakon o notranji upravi, ni pa še končana. V ta namen vrše generalni inšpektorji neposredno ministristvo nadzorstvo nad delovanjem bankih uprav in uprav mesta Belgrada ter po potrebi tudi nad drugimi oblastmi in organi splošne uprave. Pri tem proučuje generalni inšpektorji sedanjí ustroj uprave in spoznavajo pomanjkljivosti prakse ter odstranjuje vse, kar ni dobro, in skrbje zaboljšanje, posebno pa za poenostavljanje uprave.

Redno področje generalnega inšpektorja tvorijo tale dela:

1. Redni pregledi bankih uprav in uprav mesta Belgrada v mejah letnega sporeda rednih inšpekcij, ki jih notranji minister določi konec decembra za prihodnje leto.

2. Izredni inšpekcijski pregledi oblastev splošne uprave druge in prve stopnje in njihovih ustanov po nalogah, ki jih da ministristvo od primera do primera. Disciplinarno sodišče pri notranjem ministristvu kot disciplinarno sodišče prve in druge stopnje vrši svoje posle v generalnem inšpektoratu, poslužuje se pa pomožnega osebja notranjega ministristva.

Generalnemu inšpektorju ni potrebno nikakršno pooblastilo in tudi ne posebno dovoljenje za pregled zanjnih stvari pri izvrševanju rednih, izrednih in posebnih pregledov vseh oblastev in organov splošne uprave. Generalni inšpektor se mora le izkazati s svojo legitimacijo.

Pregled bankih uprav in uprav mesta Belgrada vrše izključno generalni inšpektorji, za izredne in posebne pregledne prvostopnih oblasti se pa pritegnejo ostali inšpektorji notranjega ministristva.

Glede začasne odpuštnice iz službe v zvezi s pregledom dela na mestu, more generalni inšpektor dobiti dovoljenje od ministra, da po potrebi to odloči. Po činu najstarejši generalni inšpektor vodi upravo generalnega inšpektorata in poroča mini-

stru o stvarih, ki se tičejo delovanja tega inšpektorata, posebno pa o izvršenih inšpekcijah. Notranji minister lahko dodeli generalnim inšpektorjem delo in jim naloži stalne funkcije, ki spadajo sicer v področje tega ali onega oddelka ministristva. Če poveri minister generalnemu inšpektorju vodstvo katerega oddelka v ministristvu, ne bo ta generalni inšpektor s tem podrejen načelniku oddelka, temveč bo poročal neposredno ministru o vseh zadevah oddelka, ki ga vodi.

Posle, ki jih je doslej vodil generalni inšpektor notranje uprave, in niso navedeni v tem pravilniku, vodijo pristojni oddelki. Višje disciplinarno sodišče za mesto Belgrad in Pančevo pri notranjem ministristvu bo vršilo svoje posle v samoupravnem oddelku ministristva.

Božični prazniki v šolah

Belgrad, 2. decembra. AA. Na osnovi čl. 32 zakona o srednjih šolah je prosvetni minister v smislu pravilnika o praznovanju praznikov na osnovnih, srednjih in strokovnih šolah izdal sklep, da morajo osnovne, meščanske, srednje šole in učiteljska v letošnjem šolskem letu praznovati božične praznike po tehle določilih:

1. V šolah, kjer je vsaj 60% dijakov ene veroizpovedi, bodo prazniki te vere splošni šolski prazniki za vso šolo, ne glede na posamezne razrede ali paralele. Na vsej šoli takrat ne bo rednega pouka sedem dni, to je dva dneva pred božičem, trije dnevi praznikov in dva dneva po božičnih praznikih. Učenci in profesorji veroizpovedi, ki je na tej šoli v manjšini, imajo pravico praznovati svoje praznike, in sicer učenci štiri dni (en dan pred božičem in tri dni božiča), profesorji pa tri dni (eden pred praznikom in dva dneva božiča).

2. Če je na šoli pravoslavna in katoliška veroizpoved s protestantsko zastopana z manj ko 60% dijakov, praznuje vsaka veroizpoved samo svoje praznike. Takrat imajo učenci samo za svoje praznike po sedem dni prosto.

3. V oddelkih, kjer manjka zaradi praznikov četrtina učencev, smejo profesorji obdelati tudi novo gradivo, vendar v manjšem obsegu. Če pa manjka v oddelku več ko četrtina učencev, ne bodo profesorji v tem času obdelovali novega učnega gradiva, temveč bodo samo ponavljali.

Domači odmevi

Minister dr. Krek

o 1. decembru

V belgrajskem »Vremenu« je minister dr. Miha Krek napisal lep članek z naslovom »Slovenci in prvi decembec«. Vse članek je prežet neke topline do države in ponosa na državno zavest Slovencev, ki jo bodo — kakor pisec pričakuje — pokazali ob letošnjih proslavah zedinjenja. V uvodu pravi: »Videti je, da bodo letošnji praznik zedinjenja Slovenci proslavili na izredno slovesen način in v takem obsegu, da bodo v tej proslavi sodelovali ves narod, vse njegove organizacije in vsi sloji. Proslava 1. decembra bo najslavnejši zaključek raznih nacionalnih slovesnosti in obletnic, ki so jih Slovenci to leto slavili, od proslave 20-letnice majniške deklaracije pa do žalostne obletnice smrti dr. Janeza Evangelista Krleke.« Nato pisec na kratko opisuje, kako so pred 20 leti vse organizacije, vse skupine in vsi javni delavci brez pridržkov složno sodelovali v jugoslovanskem programu in izražajo upanje, da bo tudi proslava 20-letnice teh velikih dogodkov potekla v enaki slogi. Ob tem prazniku si moramo poklicati v spomin, da so mnoge slovanske državne formacije v zgodovini že propadle zaradi nesloge in da smo tudi mi vse, kar smo dosegli, dosegli samo s skupnimi močmi in sodelovanjem vseh. »Duhovni očetje naše države niso samo politiki in državniki iz leta 1918, ampak vsi svetilniki in »majhni kulturni, politični in narodni delavci na slovanskem jugu. Duševni očetje naše države so idealni duhovniki obeh velikih krščanskih cerkev, ki so našemu ljudstvu skozi stoletja govorili, da mora ostati zvesto veri svojih prednikov in borbo za kršč. častne vezi z borbo za svobodo zlatot. Duševni očetje našega zedinjenja so umetniki, znanstveniki, pesniki in pisatelji od idealne trojice Karadžić, Gaj, Kopitar, ki so v sodelovanju dali Srbom in Hrvatom njihov književni jezik, pa do n. pr. našega Franca Frlinčarja z njegovim idealnim sodobnim romanom »Pod svobodnim soncem«. — Slednji pisec poziva, naj bo praznovanje prvega decembra dokaz tiste prave nacionalne zavesti, ki je doslej nas vse, Srbe, Hrvate in Slovence ohranjala.

Demonstracija domišljavih

Na drugem mestu poročamo, kako je v Ljubljani potekala proslava 1. decembra, zlasti manifestacijski spoved, ki se je v sredo zvečer vil po ljubljanskih ulicah. Tam je govor o tistih, ki so se dostojanstveno spomnili tega državnega praznika. Omeniti pa moramo tudi tiste, ki jim vse to ni bilo nič kaj več in so skušali slavje moliti. Na ta lepi, vsedrjavni in vsenarodni praznik se je čudno obnašal tokot kalinov ali »gimpinov«, kakor pravijo ljubljanci tistim gospodskim potepeškom, ki nimajo drugega dela kakor »postavljati se okrog pošte in pohajkovati po Aleksandrovi cesti. Ta tokot kalinov skoraj do zadnjega pobalina ščiti napredno. Ti mladi kalini so čutili potrebo, da bi slavnostni spoved nekoliko molili s svojimi vzkliki. Izkazalo pa se je, da so možje in fantje, ki so korakali v spredu, dostojanstveni ter si svojega navdušenja za ta državni praznik ne dajo moliti. Mladičji, od katerih najbrže niti eden ni bil polnoleten, pa so vzklikali, ne da bi se kdo ozrl na nje. Pričeli so izgovarjati že na trmasti, najbolj pa seveda na svojem glav-

nem torišču, pred pošto. Izvivalno so vzklikali: »Zdravo sokolski kralji! Kralj je naš, kralj je Sokol! Ti vzkliki mečnosobnih mladeničev pa so utonili med vzkliki ogromne večine prebivalstva v špalirju in pa manifestantov v spredu: »Živel jugoslovanski kralj! Živela domovina! Živela Jugoslavija!« Ko so kalini izpred pošte vzklikali »Zdravo!«, je njihov klic utonil v nešteti vzkliki: »Bog živi našega kralja! Pripomniti moramo, da se pri teh kalinskih demonstracijah niso udeleževali vidni člani JNS, niti vidni funkcionarji mladinske JNS, temveč le njihov bori naraščaj s srednjih šol. Policijski uradnik g. Bardek je prijel največje razgrajča, nekoga ginnazijca in ga vprašal, zakaj demonstrira. Deček je odgovoril, kakor je bil naučen: »Demonstrirali bomo toliko časa, dokler vlada ne pade!« Majhna skupnica »napredno čutečih« študentov, je korakala tudi po Trševski cesti do kavarna »Evrope«, kjer so priljani stražniki dežkom dopovedali, da je čas, da gredo spat. Pendrek ni bil nikjer uporabljen, to bi se moglo zgoditi kvečjemu pred tremi leti. Ljubljana se pa zaradi nastopa kalinske organizacije niti snoči niti danes ni preveč razburjala.

SDS prestopila v JRZ

Ob sklenitvi tako imenovanega sporazuma letos 8. oktobra smo poročali, da precejšen del prietašev bivše samostojne demokratične stranke a tem ni bil zadovoljen. Združili so se in kmalu po objavi sporazuma izdali svoj proglas, v katerem sporazum obsojajo in se ločijo od sedanjega vodstva SDS. Državni praznik 1. decembra so smatrali za ugodno priložnost, da se poklonijo predsedniku vlade in mu izjavijo svojo pripravljenost, da stopijo v JRZ in se tako pridružijo »konstruktivni nacionalni politiki«, kakor pravijo v spomenici, ki so jo ob tej priliki izročili dr. Milanu Stojadinoviću. V deputaciji so bili: dr. Miloš Radančević, Jurij Oklopčič, Radoš Vorkapič, Milan K. Djordjević, Trifun Tepkić, Aleksander Stojanović, Bazilij Begović, Jovan Jerković, Dane Kuprešanin, Milan Novković, Dragan Bojević, Miloš Uzelac in nad 40 zastopnikov raznih odborov bivše SDS, zlasti iz Banje, Like, Bosanske Krajine, Slavonije, Srema, Srbije in Južne Srbije. Z njimi so bili tudi zastopniki mladinskih organizacij te bivše stranke. »Samouprava« pravi v poročilu o tem dogodku, da je bilo »veliko število članov bivše SDS, ki zdaj nezadovoljni zaradi ravnanja dosedanjih voditeljev Wilderja, Krizmana, Budisavljevića in dr. Kosanovića, ker so se bali, da bodo »ti nedostojni voditelji« zapravili ostanek politične dediščine Svetozarja Pribićevića iz one dobe, ko je bil še pravi predstavnik Srbov in nosilec ideje erbohrvatskega sporazuma in narodnega edinstva«. Sad tega razpoloženja je vstop omenjenih v JRZ, ki so se obenem s svojimi pristaji pridružili vladi in sprejeli njene smernice kot načela bodočega političnega dela.

Belgrajske vesti

Belgrad, 2. decembra, m. Danes se je pričel kongres Zveze pekarskih društev. Na kongresu je bilo več govornikov. Zahtevali so, naj se čimprej izda poseben zakon za pekarski stan. Govorniki so kritizirali sedanje uredbo, ki omejuje nočno delo. Sprejeta je bila tudi resolucija, ki jo je društvo poslalo socialnemu ministru.

Osebnosti

Belgrad, 2. decembra. AA. Z odlokom ministra za socialno politiko sta povišana za čefa-zdravnika državne bolnišnice v Topolici dr. Dragotin Paukovič, in za čefa-zdravnika splošne državne bolnišnice v Ljubljani dr. Rudolf del Cott, oba v osmi skupini in oba doslej uradniška pripravnik.

Iz železniške službe

Imenovani so pri ravnanstvu državnih železnice v Ljubljani za načelnika v 3/2 na prometno komercialnem oddelku Franc Hojs, doslej višji svetnik v 4/1, za višjega kontrolorja prometno-komercialnega oddelka Janko Vranjeh, doslej v Celju; za višjega kontrolorja na celjski postaji Peter Magajna, doslej v Kamniku; za kontrolorja v 7. skupini na postaji v Kamniku Franc Megušar, doslej v Zidanem mostu, in za višjega prometnika na postaji Ljubljana gl. kolodvor Leopold Stropnik. S kraljevim ukazom je odlikovan z redom sv. Save 3. stopnje Frančišek Jelašič, načelnik v 3/2 na železniškem ravnanstvu v Ljubljani.

Anglija: Češkoslovaška 5:4 (3:2)

Pred 40.000 gledalci so pod vodstvom belgijskega sodnika Langenusa komaj premagali Anglijo na svojih tleh češkoslovaško nogometno reprezentanco. Čehi so dosegli že izenačenje (4:4) in šele 7 minut pred koncem so dosegli Angliji zmagonosni gol.

Iz Kitajske

Nanking, 2. dec. c. Reuterjev dopisnik poroča, da je nemški veleposlanik pri kitajski vladi začel s posredovanjem med Kitajsko in Japonsko. Veleposlanik je obiskal maršala Čankajša in mu skušal razložiti pogoje, pod katerimi bi se Japonci pogajali s Kitajsko. V imenu japonske vlade je maršalo izjavil, da nima Japonska nobenih namenov zasesti kak del kitajskega ozemlja. Japonska zahteva samo gospodarsko sodelovanje s Kitajsko in pa da se Kitajska priključi pogodbi proti Kominterni.

Japonske oblasti poročajo, da je v Nanking v teku večerjajnega dne prispelo 28 najmodernejših sovjetskih bombnikov, ki bodo sodelovali pri obrambi kitajske prestolnice. Letala so prispela iz Sibirie skozi zunanjo Mongolijo iz pokrajine Šansi. Vodijo jih sovjetski piloti in mehaniki. Letala bodo tudi v borbah vodili sovjetski piloti, ker ni več časa, da bi se na njih izvežbali kitajski mehaniki in piloti.

Plačilni promet z Belgijo

Belgrad, 2. dec. AA. Po sklenitvi novega dogovora o plačilnem prometu z Belgijo in po vrnitvi naše delegacije iz Bruslja je bil predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović tako ljubazni, da je po svojem običaju povabil za javnost kratko sliko osnovnih karakteristik novega dogovora.

Dogovor o plačilnem prometu z Belgijo, sklenjen v Bruslju dne 27. nov. zaradi boljše ureditve medsebojnega plačilnega prometa, pomeni nadaljevanje trgovinske politike, ki jo izvajamo že drugo leto in ki sestoji iz postopnega opuščanja klirinškega plačilnega sistema in prehoda k svobodnemu deviznemu režimu. Dogovor določa tudi za nadalje potrebno ravnanje v medsebojnem blagovnem prometu, toda ravnanje, ki se izraža v razmerju, ki nam dopušča aktivno 20% za naš uvoz v Belgijo. Dalje določa dogovor tudi več načinov likvidiranja klirin-

škega salda, ki je obstajal v korist Belgije. Naposled določa dogovor pogoje, pod katerimi so naše nadzorstvo nad uvozom ne bo izvajalo za belgijsko blago.

Ker je dosednji klirinški plačilni sistem, ki v njem ni bilo pretežnega dela izvoza rud, tako da sta doslej obstajala dejansko dve plačilni osnovi, imel celo vrsto težko, ki so občutno ovirale razvoj medsebojne trgovine, smemo upravičeno pričakovati, da bo prehod k svobodnemu deviznemu režimu in precej široka meja za našo aktivno znatno popravila dosedanje trgovinske in sploh gospodarske odnose do Belgije. S postopno zamenjavo klirinške plačilne metode s sistemom svobodnih deviz, odnosno z razširjenjem števila držav, s katerimi želi Jugoslavija imeti normalna mednarodna plačilna sredstva, sodeluje naša država dejansko pri pripravljanju svobodnih metod v gospodarskem življenju.

Praznik Zedinjenja v Sloveniji

Po vsej Sloveniji so državni praznik zedinjenja slavili na kar najbolj slovesen način. Ni ga kraja, kjer se ljudstvo ne bi bilo spomnilo praznične zamisli s posebnimi slovesnostmi. Mesta so proslave organizirala bolj razkošno. Po manjših naseljih so bile vnanje bolj skromne, a prav tako pristrane in iskrene. Sodelovali so povsod državne, cerkvene in vojaške oblasti, šole ter številne gospodarske in kulturne ustanove, tako, da se lahko reče, da je bila proslava prvega decembra zares pravi izraz slovenske dežele. Mogoča je bila udeležba organizacij JRZ, ki so ta dan pokazale, koliko pomenijo v našem javnem življenju in da so pripravljene narod voditi na delo za dobrobit države in državne skupnosti. Samo nekateri so izostali od teh proslav. To so oni, ki so svoje »rodoljubje« vedno vezali na oblastna korita. Danes, ko niso na oblasti, jim je tudi jugoslovanska država — nič in spominski dan na zedinjenje — votla beseda. Stali so ob strani, ko je slovenski narod govoril. To je tudi vedno njihov prostor bil. Sami so so ob stran postavili in bodo tamkaj tudi ostali, na robu živčega življenja. Kakor smo veseli veličastnih prireditev, ki so okrasile prvi december v Sloveniji, tako smo veseli tudi, da jih niso motili — krušni patrioti. Imeli smo priložnost, da jih preštejemo in za silno lahke spoznamo.

V naslednjem prinašamo iz nekaterih najbolj značilnih poročil o proslavah glavne posnetke.

Ljubljana

Vseh 19 let, odkar živimo v zedinjeni državi Jugoslaviji, Ljubljana še ni na tako veličasten način proslavila praznika zedinjenja 1. decembra kakor letos. Slavnostno razpoloženje je obšlo vse ljubljansko prebivalstvo, raz vsa poslopja so visele državne tribarvnice, obrati so počivali in v uradih so imeli uradniki prost dan.

Dopolodne je v stolnici opravil slovesni »Te Deum« škof dr. Gregor Rožman ob številni asistenci. Cerkevno slovesnost je povečalo krasno petje in orgljanje. Cerkevne slavnosti so se udeležili med drugimi: ban dr. Marko Natlačen s podbanom dr. Majenom in vsemi načelniki banknih uradov, div. general Tonič z generaloma Dodičem in Popadičem ter polnoštevilnim častniškim zborom, mestni župan dr. Adlešič s skoraj vsem občinskim svetom, rektor univerze dr. Kušej s številnimi vseučiliškimi profesorji, predsednik apelacijskega sodišča dr. Golja s številnimi sodniki in uradniki, ravnatelj državnih železnic dr. Fatur, ravnatelj finance Sedlar, ravnatelj pošte in uprave dr. Vajaga s številnimi uradniki in nastavljenici, zastopnika Zbornice za TOI predsednik Jelačin in podpredsednik Ogrin, ves tujakšnji konzularni zbor, močno zastopstvo gasilcev, zastopniki drugih samoupravnih korporacij in organizacij, ter številno občinstvo. Pred cerkvijo je bila postavljena častna četa vojakov z godbo.

Po službi božji je g. ban sprejel v banski palači čestitke zastopnikov, katerih je bilo nad 200.

Ob 6 se je izpred Mestnega doma in magistrata razvil veličasten sprevod, kakršnega na ta dan Ljubljana še ni videla. Na Vodnikovem trgu, Pred škofijo, pred magistratom, pred Mestnim domom in v Strelški ulici se je zbralo veličastno število manifestantov, ki so nato korakali skozi osrednje ulice mesta.

Veličasten sprevod je začela vojaška godba 40. peh. polka, ki je stalno igrala koračnice. Za njo je šel častni vod vojaštva, nato močna skupina bojnikov, prostovoljcev, invalidov, ki jih je vodil g. Štefe in članov koračnice legije, ki jih je vodil polkovnik Andrejka. Sledila je godba »Sloga«, za katero je korakala močna skupina železničarjev pod vodstvom g. Daneva. Mogoče so bile skupine naših fantovskih odsekov in našega dijaštva. Na čelu bojnikov je korakal poseledeči podpredsednik ban. referent g. Wagner, za bojnikov je sledil skoraj celotni občinski odbor z županom dr. Adlešičem na čelu. Veliko skupino ljubljanskih gasilcev je vodil starešina župe in poveljnik g. Pristovšek.

Z občinskim svetom je korakala godba »Zarja«, katero je zopet sledilo nad 100 železničarjev. Izvrstno so nastopili naši poštarji, ki so se postavili s svojo godbo in s številnim motstvom; vodil jih je zaslužni g. Penko. Godba »Vič« je igrala koračnice pred močnimi fantovskimi odseki z Viča, od Sv. Petra in iz Trnovega. Kolono naših fantov z dolenske in šentjakobske strani pa je otvorila salezijanska godba.

Ob koncu spreveda so korakale naše vrle žene, članice Slomškove družbe in Krščanske ženske zveze. Skoraj sleherni drugi udeleženec tega veličastnega spreveda je imel v rokah plamenico. Sprevod je korakal po glavnih ulicah ob gostem špalirju. Ljubljana je tako dokazala, da je patriotična.

Maribor

Maribor, ki se dobro zaveda, kaj za njegovo življenje in napredek pomeni 1. december 1. 1918, je letošnje obletnico našega zedinjenja praznoval kar najslovesneje. Trgovski in drugi obrati in uradi so bili ves dan zaprti, vse hiše so bile v zastavah, v mestu je vladalo slavnostno razpoloženje.

Dopolodne ob desetih so bili v stolni in mestni župni cerkvi cerkveni obredi, katerih so se udeležili poveljnik mariborskega mesta general Č. Sanojlovič z oficirskim zborom, mestni župan dr. Juvan, okrajna glavarja P. Popovič in dr. Šiška, predstojnik mestne policije dr. Trstenjak, komisar obmejne policije Krajnovič, upravnik carinarnice Mihajlovič, prvi državni pravdnik dr. Zorjan, predstavnik vseh mariborskih državnih in samoupravnih uradov, bivši predsednik občinskega odbora dr. J. Leskovar, predsednik Prosvetne zveze dr. J. Hohnjec ter številna zastopstva in člani prosvetnih in narodnih društev, katerim so se priključili mnogi meščani, ki so stolno cerkev napolnili do zadnjega kotička. Molitve za domovino je opravil prevz. škof dr. I. J. Tomažič ob asistenci stolnega kapitulja, na koro pa je pel zbor cecilijanskega društva. Po cerkvenih slovesnostih so predstavniki oblasti in raznih društev ter korporacij odšli na okrajno glavarstvo, kjer so se vpisali v vpisno knjigo.

Proslava državnega praznika je dosegla svoj višek z večerno proslavo in zborovanjem na Glavnem trgu. Ze pred 6. uro so se v ulicah med Aleksandrovo cesto in Maistrovo ulico zastopniki oblasti in uradov, prosvetna, športna, narodna in stanovska društva, mariborske šole in mnogostevilno drugo občinstvo. Ob posleddnih se je vsa ta množica formirala v mogočen sprevod, ki je med navdušenim vzklikanjem in igranjem godb krenil na Glavni trg, kjer je bila zaključna slovesnost, kakršne Maribor na nobeni dosedanjih proslavi 1. decembra še ni videl, saj je bilo zbranih 15.000 ljudi, ki so vsi z navdušenjem proslavljali dan našega zedinjenja. Zbor vseh mariborskih pevskih društev je učinkovito zapel dve pesmi, vojaška godba je zaigrala, nato pa je spregovoril mestni župan dr. Juvan, ki se je najprej zahvalil vsem, ki so se odzvali njegovemu vabilu, da se udeležijo proslave prvega decembra, katerega pomen za naš narod zna Maribor kot obmejno in najbolj eksponirano mesto na naši severni meji visoko ceniti, o čemer priča njegova 19. proslava, kateri se je pridružilo vse mesto. Poudarjajoč zasluge vseh naših mrtvih in živih borcev ter naše junaške vojske za našo svobodo in zedinjenje se je spomnil tvorca naše države blagopokojnega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, katerega spomin so vsi počastili z vzkliki »Slava mu«. Z vzklikom našemu mlademu kralju Petru II. in vsemu kraljevskemu domu je g. župan zaključil svoj govor, za katerim je sledilo burno vzklikanje naši državi in kralju.

Celje

Celje je letos še posebno slovesno proslavilo praznik zedinjenja. V ponedeljek je Katoliško prosvetno društvo priredilo s sodelovanjem Fantovskega odseka, Dekliškega krožka, Celjskega zvana, Celj. okteta in Salon. orkestra akademijo z bogatim sporedom. Slavnostni govor je imel akademik g. Emil Kline. Dvorana Ljudske posojilnice je bila polna občinstva.

Na predvečer praznika, 30. novembra, so vsi posestniki izobesili trobojnice. Pročelje mestnega poglavarstva je bilo slavnostno razsvetljeno z električnimi lučkami in narodnih barvah.

Na praznik 1. decembra so bile v opatijski, pravoslavni in evangelijski cerkvi svečane liturgije. Tudi šole so slovesno proslavile naš narodni praznik in imele po svojih telovadnicah proslave. Trgovine in obrati so bili ves dan zaprti. Ob pol 7 zvečer se je razvil od Dečkovega trga sprevod. Na čelu je korakala železničarska godba in en vod vojaštva s svetilkami. Za vojaštvom je korakalo 16 Sokolov v krojih, 112 članov, 60 naraščajnikov, 64 sokolic in 58 naraščajnic. V sprevodu je bilo 60 gasilcev. Za njimi je korakalo 30 članov Fantovskega odseka v krojih z državno zastavo, 68 naraščajnikov, 76 članic in 52 naraščajnice Dekliškega krožka in 64 članov Fantovskega odseka. Fantovski odsek in Dekliški krožek sta nosila goreče bakle, kar je dalo sprevodu še prav posebno lepo sliko, saj je gorelo 290 bakel. Sledilo je 80 gojencev rudarske šole z rudarskimi svetilkami in še nekaj občinstva. Po vseh ulicah, kjer je šel sprevod, so bila razsvetljena okna. Pred magistratom se je zbrala tisočglava množica, ki je neprenehoma vzklikala kralju, knezu-namestniku in Jugoslaviji. Godba je zaigrala državno himno. Na balkonu mestnega poglavarstva, ki je bilo krasno razsvetljeno z električnimi lučkami in narodnih barvah, je izpregovoril o našem narodnem prazniku mestni župan g. Alojzij Mihelič. Nato je še zaigrala godba himno: »Hej Slovanci«, nakar je bil razhod. Č. P. D. je ob 8 zvečer priredilo v proslavo zedinjenja v veliki dvorani Narodnega doma pevski koncert, katerega sta se udeležila tudi okrajni načelnik g. Dr. Zobec in g. župan A. Mihelič.

Ptuj

Ze na predvečer je bilo vse mesto v državnih zastavah. Dne 1. decembra je bila ob 9 v prostiškimi cerkvi slovesna sveta maša, katere so se udeležili številni zastopniki vseh uradov, posvetnih in kulturnih društev z zastavami in prapori. Prav posebno je zbujal pozornost prapor ptujskega prosvetnega društva, za katerim je vkorakala v cerkev skupina fantovskega odseka v krojih. Prostorska cerkev je bila nabito polna šolske mladine, vidno opažena pa je bila ob tej proslavi udeležba ostalega civilnega meščanstva ter prebivalstva s podeželja. Ze v prvih popoldanskih urah je bilo opaziti, da so kot ob velikih cerkvenih praznikih prihajali ljudje s podeželja v mesto. Ob posleddnih je bilo že vse živo na Dominikanskem trgu, od koder se je kmalu razvil velik sprevod, v katerem so korakali zastopniki vseh prosvetnih in kulturnih društev s številnimi prapori. Po sprevodu je na Dominikanskem trgu ves narod zapel ob spremstvu mestne in gasilske godbe državno himno, na kar se je narod z vzkliki kralju in kraljevskemu domu mirno razšel. Le Sokola pri proslavi nismo opazili.

Sv. Vid pri Ptuj

Ob številni udeležbi faranov je bila slovesna sveta maša v domači cerkvi ob obilni udeležbi šolske mladine, fantovskega odseka v krojih in s predstavniki občine. Po sveti maši pa je bila pod okriljem prosvetnega društva v Slomškovem domu proslava. Govoril je šolski upravitelj g. Beloglavac M. Sledile so deklamacije, cerkveni pevski zbor pa je zapel »Zakipi duša...« Slovesnost se je zaključila z državno himno in z vzkliki kralju in domovini. — Sokol pri proslavi ni bil zastopan.

Slovenska krajina

Murska Sobota, 1. decembra.

Sobota je na veličasten način proslavila 1. december. Mesto je bilo okrašeno z državnimi zastavami. Ob pol 9 se je začela proslava Prosvetnega društva v dvorani, kateri so prisostvovala višja politična in upravna oblastva, kakor tudi kmečki možje in fantje, žene in dekleta. Je bila to res ljudska proslava od najvišjega do najnižjega zastopnika ljudstva. Profesor Močan je imel govor o zgodovini našega zedinjenja. Potem je bila sv. maša, pri kateri so bila vsa naša javna in samoupravna zastopstva in veliko preprostega ljudstva. Višek je dosegla manifestacija, ko je šel sprevod od cerkve v mestno hišo v parku. Občina je tam imela slavnostno zborovanje. Na zborovanju je govoril g. ravnatelj Zobec kot občinski odbornik. Na občini so bila zbrana vsa naša društva in ustanove. Ob tej priliki je okrajni načelnik izročil višjiemu poštovalu kraljevskega fonda našemu delavnemu klubu »Mura« za njegovo požrtvovalno delo na športnem polju.

Beltinci, 1. decembra.

Prvi december smo tudi pri nas praznovali. Na predvečer je bila velika baklada po vasi. Po bakladi je bila lepa akademija v osnovni šoli. Otvoril je proslavo g. šol. upr. Sprager. Slavnostni govor pa je imel predsednik FO g.

Vinko Casar. Sledile so deklamacije in kratki nagovori. Pri proslavi so sodelovale oblasti, vsa društva in ustanove, le naše beltinsko napredno društvo (kakor se sami imenujejo) se ni udeležilo proslave. Najbrž to društvo ni hotelo pokazati javnosti svoje revne vrste članov.

Tudi Sokol se proslave ni udeležil.

Slov. Konjice

Veliki narodni praznik 1. decembra so Slov. Konjice slovesno proslavile. Po vsem trgu in ponekod v okolici viharjo državne zastave. Na predvečer ob 7 je bil po trgu slavnostni sprevod z godbo in baklado, nato pa se je ob 8 velika dvorana Katoliškega društvenega doma napolnila do zadnjega kotička z narodno zavednimi tržani in okoličani. Proslavo je priredilo Kat. izobraževalno društvo. Slavnostni govornik Peter Vesel je zlasti poudaril pomen sile, ki tiči v zadovoljnim zavednem in enotnem ljudstvu. Konjiška godba je zaigrala državno himno, ki jo je na odru tolmačila skupina slovenskih fantov in deklet, obljublajoč zvestobo. Nato so fantje izvedli simbolično vajo med petjem pesmi »V gorenski oziram se skočnato stran«. Zelo ljubko je bilo rajanje deklet, oblečenih v mornarčke, ki so vajo izvajale ob spremljevanju klavirja. Sledile so krasne deklamacije. Na akademijo so prišli zastopniki državnih, cerkvenih in samoupravnih oblasti. Na dan narodnega praznika je bila v nadzurniški cerkvi slovesna služba božja, ki so se je udeležili zastopniki oblasti, društva, šolske mladine, trško in okoliško občinstvo.

Le Sokola nismo na prireditvi opazili.

Petrovce

Proslava 1. decembra je bila v cerkvi in v šoli. Po končanem cerkvenem opravilu se je napolnil razred do zadnjega kotička: šol. mladina, predstavnik društev in drugih v kroju obstoječih ustanov ter mnogo občinstva. Slavnost je otvoril tuk. šolski upravitelj s poudarkom, da je bila želja dati proslavi pravi ljudski značaj in da so se vabilu odzvali vsi, ki so ga hoteli pravilno razumeti. Program, katerega je izvajala šolska mladina, je bil pester in posrečeno izbran. Sokoli se proslave niso udeležili.

Rajhenburg

Rajhenburg, 1. decembra.

Danes se je v prvih jutranjih urah ves naš trg odel v državne zastave, da čim lepše proslavi praznik zedinjenja. Ob 9 je bila v baziliki služba božja z zahvalno pesmijo. Službe božje so se udeležili predstavniki oblasti in uradov, zastopstva vseh rajhenburskih društev, šolska mladina in mnogo drugega občinstva.

Po sveti maši se je zaradi mraza proslava vršila v Slomškovem domu. Uvodno besedo k tej proslavi je izrekal župan g. Kržišnik. Spominski govor je imel g. Radej ml. in za šolsko mladino res primerne g. upr. Frluga. Sledile so mojske pevске točke.

Omenimo naj tudi, da se proslave ni udeležila domača gasilska godba z izgovorom, da gredo nekateri njeni člani v Francijo. Vemo le to, da so se vsi godbeniki doma in da smo jih slišali dan pred vsemi svetniki igrati na gasilski veselici v »Sokolskem domu«, slišali se t. novembra ob 2 zjutraj pred Gasilskim domom, še isti dan popoldne pa jih nismo slišali na pokopališču kot vsa druga leta.

Tudi Sokola nismo opazili pri proslavi.

Ribnica

Ribnica, 1. decembra.

Tako lepo kakor letos se v Ribnici še ni proslavil praznik zedinjenja. Na predvečer je bil ves trg v luči, pred sodojno pa se je zbrala velika množica ljudi, ki se je z godbo Prosvetnega društva iz Nove Stifte uvrstila v ogromen sprevod po trgu. V sprevodu so korakali župan g. Onič z občinskim odborom, banški svetnik g. Škrabec, zdravnik dr. Kožuh, zelo častno so nastopile gasilske čete, prosvetno društvo, šolska mladež, posebno veliko mož in fantov z baklami. Pred občinskim domom se je sprevod ustavil ob bajno razsvetljeni sliki kralja Petra in je g. župan pozdravil tisočglavo množico, ki je navdušeno vzklikala kralju in državi, nakar je g. dr. Kožuh govoril globoko zamišljen govor o pomenu praznika zedinjenja. Godba je po govoru zaigrala »Hej Slovenci«, ki so jo peli vsi navzoči. Po treh deklamacijah šolskih otrok, ki so bile deležne prav posebne pohvale, je gospodična Škrabčeva občuteno podala Gregorčičevo »Naš čolnčik otmimoc« in z državno himno se je zaključila večerna slovesnost. Na praznik so pri zahvalni službi božji kar napolnili cerkev uradi, šole z zastavami, gasilci z zastavo, fantovski odsek z zastavo, prosvetno društvo in mnogo drugega občinstva. Priznati moramo, da je občina izvrstno aranžirala proslavo, ki je bila res vredna države in zrelega naroda.

Nekaj značilnega pa moramo pripomniti. Vse se je začudeno spraševalo, kako to, da se kljub povabilu od strani občine »viteška« organizacija Sokola k. J. letos ni udeležila nobene točke javne proslave. Ali noče imeti z narodom nikakega stika ali pa državne praznike proslavlja le takrat, kadar ima moč v rokah, in torej proslavlja le svojo moč.

Pa še eno. Tudi na tujakšnji deški šoli je bilo upraviteljstvo mnenja, da bi se šola ne sme-

Kdor ve cenili globoko, zdravo spanje naj pomni, da kofein lahko 24 ur dražljivo vpliva na srce in živce. To je znanstveno ulemeljeno.

Kava Hag je brez kofeina. Ona vzpodbija a ne razburja ter ne moti spanja. Odlična Hag-poslopek ji ohranja popoln užitek najboljših višinskih kave.

Znanstveno literaturo pošilja brezplačno KAVA HAG, DELNIŠKA DRUŽBA, ZAGREB 1938

la udeležiti domoljubne manifestacije, češ da to ni vzgojno. Šele nadzorna oblast je morala napraviti red.

Jesenice

Jesenice, 1. decembra.

Sinočnja manifestacija v proslavo državnega praznika je v obmejnem in delavskem mestu Jesenice potekala gotovo najlepše izmed vseh dosedanjih podobnih manifestacij. Da bi bil viden izraz skupnosti vsega našega ljudstva ob takih velikih spominih kot je praznik zedinjenja Jugoslovanov, je povabila mestna občina vsa društva k enotni skupni proslavi.

Pred mestnim domom so se se ob pol 8 zvečer zbrala zastopstva vseh državnih uradov jeseniškega mesta, zastopstva številnih organizacij, godbe, gasilci, šole, cerkvene oblasti in številna množica jeseniškega občinstva. Občinski dom kakor vse okoliške hiše so bile razsvetljene v tisočih lučkah. Točno ob pol 8 je stopil na s kraljevo sliko in z državno trobojnico okrašen oter pred občino podžupan jeseniškega mesta g. Arnez, ki je naslikal pomen 1. decembra in poudaril najlepšo misel skupnega in enotnega praznovanja vseh prebivalcev. Po njegovih besedah je Krekov godbeni zbor zaigral priljubljeno »Hej Slovanci«, ki jo je pela vsa množica. Po tej kratki, a prirčni slovesnosti pred občino se je pričela formirati povorka. Na čelu je jezdil jeseniški fant z državno trobojnico. V sprevodu je stopala mladina jeseniških ljudskih in meščanskih šol z učiteljskimi zbori. Mladina takih praznikov ne bo pozabila. Za solami je stopala godba iz Hrušce, potem zastopstva Krekovih prosvetnih društev, nato je sledila impozantna četa slovenskih fantov v krojih s svojim mladim in neustrašenim korakom. Slovenski fantje so vzeli praznovanje državnega praznika in manifest državne misli v svoje roke. Tako je tudi prav, saj so to sinovi tistega kmečkega in delavskega naroda, ki je ostal naroden tudi takrat, ko so se mestna gnezda rapidno pomnečevala. Za četo slovenskih fantov je sledila skupina žen in deklet, nato Krekova godba, za njo pa zastopniki državnih in drugih uradov z jeseniškim županom in podžupanom na čelu. Sledila so zastopstva pol. komisariata, železnice, carine, cerkve, orožništva, finance, KID in posameznih društev. Za temi zastopstvi so sledile gasilske čete Jesenic, Hrušce in gasilska četa KID ter ostalo občinstvo. Skozi dolgo Prešernovo ulico se je valilo morje luči, vsa okna so bila razsvetljena. V sprevodu je šlo najmanj 700 ljudi. Ko je povorka prišla pred kraljev spomenik, je stopil pred prostor slovenski fant v kroju in izvajal krasno deklamacijo. Po državni himni je bila prisrčna in skupna proslava predvečera velikega praznika zaključena.

Sokoli se proslave državnega praznika niso udeležili.

Gorje

Gorje, 1. decembra.

Naš narodni dan 1. december smo praznovali letos zelo slovesno. Po predhodnem dogovoru z občino, katera je vzela organizacijo proslave v svoje roke, smo se dogovorili za skupno proslavo. Ves program, katerega so izvajali gasilska godba, šola, fantovski odsek Gorje, pevski zbor Kat. bral. društva v Gorjah, slavnostni govor župana in g. upr. Razingerja je kar najlepše uspel. Posebno je ugajal nastop in deklamacija slovenskega fanta v kroju.

Čudimo se, kako da ni sodeloval pri programu gorjanski Sokol.

— Pri ljudeh višje starosti, ki trpe na aerednem čiščenju, nudi pogosto naravna »Franz-Josefova« grenka voda, zažarita skozi osem dni dnevno po 3—4 kozarce, zaželjeno odprtje in s tem trajno polajšanje. Zahtevajte povsod »Franz-Josefovo« vodo.

Reg. po min. sos. pol. in nar. zdr. S-br. 15.483, 23. V. 35.



Predsednik ministrskega sveta in minister za zunanje zadeve g. dr. Milan Stojadinović je kot predsednik Jugoslovanske radikalne zajednice sprejel 1. decembra vodstvo bivše Samostojne demokratske stranke, ki mu je izročilo deklaracijo, v kateri glavni odbor Samostojne demokratske stranke sprejema sklep, da se bivša Samostojna demokratska stranka pridružuje Jugoslov. radikalni zajednici in na ta način stavlja vse svoje sile v službo konstruktivne narodne politike.

Drobne novice

Koledar

Petek, 3. decembra: Francišek Kaaverij, spozn. Mlaj ob 0.11. Herschel napoveduje lepo vreme.
Sobota, 4. decembra: Barbara, devica-mučenica; Peter Hrizolog.

Noul grobovi

† Ivan Bele, dolgoletni učitelj na Ledini, profesor na Mahrovi trgovski in državni realki, Officier d'Academie ter meščan ljubljanski, je dne 1. decembra v 85 letu starosti mirno v Gospodu zaspal. Pogreb zaslužnega pokojnika bo danes ob 2 popoldne iz hiše žalosti, Lončarska steza 8, na pokopališče pri Sv. Križu.

† V Ljubljani je umrl gospod Franc Resnik, državni uslužbenec v pokopju. Pogreb bo v soboto ob 2 popoldne.

† V Gornjem gradu je mirno v Gospodu zaspala gospa Franciska Prisljan, mati g. Franca Prisljana. Dočakala je lepo starost 83 let.

† V Dragi pri Stični je za vedno zatisnil svoje oči gospod Anton Mehle, posestnik. Pokopali ga bodo danes ob pol 10 dopoldne na farno pokopališče v Stični.

† Na Logu pri Sv. Volhenku pri Poljanah je umrla v torek po dolgem trpljenju, komaj 23 letna cerkvenikova žena Julka Košir. Zapušta moža in eno dete.

Naj jim sveti večna luč! Žalnočim naše iskreno sožalje!

Osebnosti

Iz vojaške službe. Napredovali so v čin geodetskega generala brigadni general Milorad Terzić, v čin brigadnega generala topniška polkovnika za generalstabe poše Borivoj Josimović in Milodrag Damjanović, pehotna polkovnika za generalstabe poše Todor Milčević in Cedimir Škekić; pehotni polkovniki Andrej Petrović, Aleksander Vučković, Peter Nedeljković, Peter Petrović, Ljubisa Zivković in Dušan Andjelković; topniški polkovniki Milivoje Marinković, Milan Damjanović in Pavle Barjaktarević; zrakoplovni polkovnik Borivoje Mirković, intendantski polkovnik Ljubivoje Blagojević in sodni polkovnik Borivoje Srećković; v čin kontra admirala kapetana bojnega broda Julijan Luterot in Vladimir Marijašević in pehotni polkovnik Zivorad Lazarević; v čin polkovnika topniški podpolkovnik Oskar Caska; v čin podpolkovnika pehotni majorji Ivo Pilar, Ljudevit Eder, Stefan Riharić, Stefan Milek, Vladimir Metkoš, Anton Sproč, Zdenko Begić, Božidar Čorn, Matija Huber, Arnold Redištan, Anton Nardeli, Franjo Finžgar, Branko Mamula in Josip Šolc; topniški major Hubert Tamborino; konjeniški major Miroslav Slaher; inž. major Zbiljko Majer in zrakoplovni major Vladimir Lorin; v čin kapetana Irgate kapetana Kordine Božidar Martinec in Re. Podhorski in v čin majorja peh. stotnik I. razr. Lav Gračan.

Odlikovani so z redom Belega orla petega razr. topniški stotnik I. razr. za generalstabe poše Ivo Perović; z redom Jugosl. krone tretjega razr. peh. polkovnik za generalstabe poše Vladimir Vauhnik, peh. polkovnik Rudolf Knez, Ivan Markulj in topniški polkovnik Fran Pogačar; z redom Jugosl. krone četrtega razr. zrakoplovni polkovnik Gustav Koracić; z redom Jugosl. krone petega razr. topniški major za generalstabe poše Anton Švajcar in topniški major Oton Čuš.



Vedno židane volje s harmoniko!

1-redne harmonike od Din 59—
2-redne " " 275—
Klavirske harmonike od " 480—
Zahtevajte brezplačen katalog!
Meinel & Noidl, Maribor, št. 102

JNS na »časnem« umiku. JNS-ari in Nemci, ki imajo v občinskem odboru Slov. Konjice-trg večino, so sklenili, da se volitev za združeno občino Velike Slov. Konjice ne udeležijo.

Preimenovanje občine. Na predlog ministrice za notranje zadeve in na temelju § 10 zakona o občinah je odločeno, da se občina Sedlarjevo v občinskem okraju dravske banovine preimenuje v občina Polje ob Sotli.

Nemški železniški uradniki posetijo v večjem številu prihodnje leto Jugoslavijo ter se namenjavajo zadržati po dva dneva v Sloveniji, Belgradu in Sarajevu. To je prvi večji obisk železničarjev iz Nemčije ter se jim pripravlja lep sprejem. V Sloveniji si hočejo predvsem pogledati Bled, Bohinj in Ljubljano.

Gg. voditelje Marijinih kongregacij si dovoljujejo opozoriti, da imamo stalno na zalogi prav vse potrebščine za kongregacije in jih nudimo po najnižjih cenah. Trgovina H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 2.

6. decembra bo semenj v Vidmu na Dolenjskem namesto 5. decembra.

Brezposelni trgovski sotrudniki in trgovske sotrudnice naj javijo svoje naslove z vsemi podatki na Društvo združenih zasebnih in trgovskih nameštencev Slovenije, Ljubljana, Čopova ul. 1. Tudi vsi brezposelni trgovski poslovojdje naj javijo tja svoje naslove.

Smrtna nesreča. V Dol. Logatcu je 30. novembra ob 7.30 zvečer povozil tovorni vlak Franciško Milčev. Reva je bila gluha in na eno oko slepa, zato ni čudno, da ni slišala vlaka, kateri se je premikal na postaji in je šla prav tisti hip čez progo. Bila je takoj mrtva in prepeljana v mrtvašnico v Dol. Logatcu. Naj v miru počiva!

Nepopolno je najlepše predavanje brez skiptičnih slik! Zahtevajte ravno kar izšli brezplačni kino-cim v drogeriji Gregorič, dr. z o. z. Ljubljana, Prešernova 5.

Nove otroške igrice. Pravkar je izšel v zbirki »Indijske knjižnice« novi zvezek: Bengalski, ki prinaša otroške igrice, deklamacije, prizone in speve za misijonske prireditve. Zvezek je ilustriran in prinaša tudi izvirne glasbene priloge. Za praznike in otroške slavnosti so kaj primerni misijonski nastopi, ki vzbujajo že v nežni mladini plemenita čustva in jih navdušujejo za dela v blagor bližnjega. Za tozadevno slovo po vlada pri nas precejšnje pomanjkanje. Zato se bodo novega zvezka razveselili vsi starši in vzgojitelji mladine, saj prinaša za neznatno ceno 3 din na 48 straneh toliko bogatega in raznovrstnega gradiva, da bo vsak našel kaj primerne. Posamezni prizori in nastopi so tako lahki, da jih bodo mogli uprizoriti otroci celo v domači hiši ali v domači vasi. Treba je samo nekoga, ki vodi vso prireditev. Zastopani so v tem zvezku s svojimi proizvodi odlični mladino: ljuhi: e. Darina Konec, znana mladinska pisateljica, Mirko Kutič, Fr. Sal. Finžgar, Viktor Kopatnik D. J., katehet Alojzij Tome, skladatelj Stanko Premrl in drugi. — Dobiva se po knjižarnah ali se naroči naravnost od založništva: Bengalski misijon D. J. Ljubljana, Zrinjskega 9. Zaradi nizke cene naj se vlog ne prepišuje, temveč naroči toliko izvodov, kolikor je igralcev.

Dve hudi nesreči pri delu. Ljubljanska bolnišnica je včeraj sprejela dva delavca, ki sta se smrtonosno ponesrečila pri delu. V Zagorju je ob Savi v nekem kamnolomu padla težka skala na glavo 38 letnemu delavcu Stefanu Benču. Benč je dobil pretres možgan. — Med potjo na delo je padel s koleca na Koroški Beli 25 letni delavec Anton Vidic, ki si je pri padcu pretrsel možgane in je njegovo stanje zelo nevarno.

Dve poškodbi. V Karmelju pri St. Janžu je nekdo v gostilniškem prepiru močno udaril rudarja Matevža po glavi ter ga nevarno ranil. — Z Gorenjskega je bila prepeljana v bolnišnico dveletna kajnarjeva hčerka Ivana Osolnik, ki je nase zljala vrelo tekočino ter se opekla po vsem telesu.

Večji učinek

Nova biološka raziskovanja so dognala, da razni glivici ali organizmi povzročajo srbeč, tvorbo prhljaja in izpadanja las. To dejstvo se je takoj praktično uporabilo pri Trylisinu, KER TRYLSIN VEDNO VZPOREDO NO KAKA Z VEDNO. Trylsinu je sedaj dodana posebna substanca, ki osvoboduje teme in lasne tehe škodljivcev, ki stalno ogrožajo Vaše lase. Trylsin je vsled tega še učinkovitejši in popolnejše biološko sredstvo, ki hrani, krepi in vzdržuje Vaše lase zdrave, odstranja prhljaj in preprečuje izpadanje las.

V Službenem listu kraljev. banske uprave dravske banovine od 30. novembra 1937 je objavljena »Uredba, s katero se predpisuje dovolitev za speditorske (odpravniske) obrtje, za obrtje za posredovanje v trgovinskih poslih (agencije) in za trgovinska zastopništva«. »Pravilnik o disciplinarnem postopku in kaznih za kaznivode dejanja uslužbenec vodnih zadrug«, »Ratifikacija ženevske konvencije za izboljšanje usode ranjenecv in bolnikov v vojnah za vojne, po republiki Českoslovaškije«, »Ratifikacija konvencije o postopanju z vojnimi ujetniki, s prilogo h konvenciji, po republiki Českoslovaškije«, »Podaljšava pogodbe s Francijo z dne 11. novembra 1927« in »Podaljšava trgovinskega in kompenzacijskega sporazuma z Grčijo«.

Kaj najbolj škoduje loncem? Loncem, kakor tudi drugi posodi in jedilnemu priboru škodujejo najbolj razni raskavi predmeti, s katerimi jih čistite. Uporabljajte zaradi tega VIM, univerzalno čistilno sredstvo, pa se ne boste nikdar več pritoževali, da so se ti predmeti prehitro obrabili.

Prepovedan tisk. Službene novice št. 273 objavljajo, da dr. pravdniki v Zagrebu prepovedajo prodajati in razširjati št. 540 časopisa »Hrvatski dnevnik«, ki izhaja v Zagrebu.

Nesreča na žagi. Včeraj dopoldne je na žagi barona Borna na Putehofu pri Trzinu hlošč zlomil nogo 37 letnemu žagarju Francu Cerkovniku. Ponesrečenca so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Pri zaprtju motnjah v prebavi vzemite zjutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josel grenčice«.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

Konkordat — ustava in verska ravnopravnost, spisal dr. Rado Kušej, profesor cerkvenega prava na univerzi v Ljubljani. Knjižica obsega 73 strani in stane nevezana 30 din. Naroča se v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani. — O Konkordatu se je javno razpravljalo že skoraj tri četrti leta. Belgrajski pravoslavni krogi so izdali proti njemu številne brošure in letake že dolgo prej, preden ga je vlada predložila narodnemu predstavništvu v odobritev. V glavnem konkordatu očitajo, da nasprotuje ustavi in da krši načelo verske ravnopravnosti, ker priznava katoliški cerkvi take prednosti, ki jih srbski pravoslavni cerkvi ne dajejo niti zakon o njej niti njena ustava. Namen te knjižice je, podati v priročni obliki in pravilnem slovenskem besedilu celoten tekst konkordata, zaključnega zapisnika, priloge ter zakonskega predloga za njegovo odobritev, da bo tako slehernemu, ki se za stvar zanima, omogočeno poučiti se o vsebini konkordata, ali so res očitki protiuslovnosti in kršitve verske ravnopravnosti, utemeljeni ali ne; da se o stvari nepristransko in objektivno informira in se ne bo dal omajati od razburkanih valov političnih strasti, ki jih je sprožilo konkordatno vprašanje.

Ljubljana

dne 3. decembra 1937.

Gledališče

Drama: Petek, 3. decembra: Zaprtje. — Sobota, 4. decembra: »Simkovi«. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. — Nedelja, 5. decembra ob 15: »Princeska in pastirček«. Mladinska predstava. Znižane cene od 22 din navzdol.

Opera: Petek, 3. decembra: »Gorenjski slavček«. Red sreda. — Sobota, 4. decembra: »Ančka«. Red B. — Nedelja, 5. decembra ob 15: »Prodana nevesta«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol. Ob 20: »Sv. Anton, vseh zaljubljenih patron«. Izven. Znižane cene od 30 din navzdol.

Prireditve in zabave

Jubilejni koncert APZ bo 13. decembra t. l. ob 20 v Unionski dvorani. Zbor akademikov deluje s temeljitostjo, požrtvovalnostjo in neumnostjo. S svojimi nastopi je zbor pokazal zavidno visino čisto umetniškega stremeljenja in pomen za razvoj vokalne glasbe. Zbor predstavlja skladno in muzikalno odlično celoto. Koncertni program, ki je nastavljen v proslavo 10-letnice obstoja APZ, obsega od najboljših slovenskih skladateljev najboljša. Stilo predstavljajo te skladbe razvoj slovenske pesmi. Za koncert, za katerega vlada veliko zanimanja, so vstopnice v predprodaji na univerzi v vratarstvu loži dnevno od 8 do 19. Cene sedežem od 50 do 10 din, stojšča 7 in 5 din.

Koncert pianista Ivana Noča. Drevi ob 20 bo v veliki Filharmonični dvorani eden najlepših klavirskih večerov, ki ga izvaja priznani naš pianist Ivan Noč, ki je priznan doma in v tujini kot eden najznamenitejših sodobnih koncertnih pianistov. Je odlični interpret Bacha in Chopina, pa tudi drugih del, katerega obvlada z vso svojo priznano virtuosnostjo. Igra na klavirju trdke Bösendorfer. Začetek točno ob 20 v veliki Filharmonični dvorani. Predprodaja vstopnic tekom dneva v knjižarni Glasbene Matice.

Literarni večer primorskih pesnikov in pisateljev bo priredilo društvo »Tabor« v četrtek, dne 9. decembra ob 20 v dvorani Delavske zbornice. Na večer opozarjamo že danes vso našo javnost.

Miklavžev večer. Franciškanske prosvete, ki bo v nedeljo, 5. decembra ob 6 zvečer v novi franciškanski dvorani, bo ena najlepših tovrstnih prireditev v Ljubljani. Obdarovani bodo otroci in odrasli. Pred prihodom Miklavža se bo odigral dramatični prolog s pestrim sporedom, v režiji g. Milana Skrbinskega, režiserja Narod. gledališča. — Darove za otroke in odrasle sprejema pisarna Pax et bonum v franciškanski palači, katere bo Miklavž razdeljeval po vrstnem redu (opremljene s tekoč. številkami), kakor bodo prineseni. Rezervirajte si pravočasno prostore! Otroci v spremstvu staršev na stojšči vstopnine prosti, za sedeže plačajo polovično ceno.

Predavanja

Združenje železniških uradnikov — oblastna uprava Ljubljana priredi drevi, v bančnih prostorih Ljubljanskega dvora, Kolodvorska ulica, skiptično predavanje o »Bratih Šubicih«. Predava prof. Mirko Šubic, predavanje spremljajo skiptične slike. Vabljeni vsi, ki se zanimajo za znamenita dela teh umetnikov. Vstopnine ni. Začetek ob 20.

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva Ljubljana-Vič priredi danes ob 19 v telovadnici šole predavanje o boleznih na zelenjavi in grmičevju s skiptičnimi slikami. Predava g. Skulj Andrej.

Sestanki

Prosvetno društvo »Ljubljana« mesto. Vse člane in članice obveščamo, da bodo danes zvečer ob 8 in jutri ob istem času v kapeli Vzajemne zavarovalnice duhovne vaje, ki jih bo imel gosp. prof. Filip Terčelj. V nedeljo bo istotam ob tri četrt na 8 sv. maša s skupnim sv. obhajilom. Vsi vljudno vabljeni!

Naše dijaštvo

Kongregacija akademičark danes točno ob četrt na 7. Pridite vse!

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Marjini trg 5; mr. Kural, Gosposvetska cesta 10 in mr. Bohinec ded., Cesta 29. oktobra (bivša Rimska cesta).

Velik uspeh časnikarskega koncerta

Ljubljansko občinstvo je dokazalo svojo naklonjenost do časnikarjev tudi na letošnji 1. december. Res je, da ni bilo tiste gneče, kakor lani, vzrok pa je v tem, ker je praznik sledil delovni dan ter so morali številni predstavniki in udeleženci misliti na to, da bodo v četrtek sveži. Vendar pa je bila dvorana polna. Časnikarske prireditve so počastili med drugimi ban. dr. Natlačen z go. soprog, div. general Tonič, mestni župan dr. Adlešič, ves konzularni zbor, predstavniki in zastopniki prav vseh oblasti, korporacij, uradov in organizacij. Časnikarji so slehernemu odličniku pripravili prijeten pozdrav z zabavo za udeležbo. Godba »Slog« je pričela koncert z državno himno, ki jo je občinstvo poslušalo stoje. V koncertnem delu je dalje nastopil mladinski godalni orkester Glasbene Matice pod vodstvom prof. Karla Jeraja, nato je nastopila operna solistka Vidaličeva, za njo 9 letna Jelka Staničeva, ki je izvrstno zaigrala na violino, basist Friderik Lupaš, po odmoru pa harmonija »Slog« z virtuozom Leonardom Kocjančičem. Sijajno je uspeła operna koloraturka Alda Nollyjeva. Za njo je nastopil moški zbor pevskega društva »Savac« pod vodstvom pevovodje g. Venturiniča.

Za koncertom, ki je izvrstno uspel, je sledila družabna zabava, ki je bila prav tako posrečena, zlasti ker je prostorna dvorana nudila dovolj prostora številni množici ter ni bilo onih nevednosti, kakor so se dogajale, ko so na časnikarski koncert navlili tisoči in tisoči. Letos je bilo na časnikarski prireditvi res prijetno. Strokovno oceno o koncertu objavljamo na drugem mestu.

Zimsko perilo. Karničnik. Nebotičnik.

Na današnjem prosvetnem večeru ob 8 v beli dvorani hotela Uniona nas bo popeljal priljubljeni predavatelj g. prof. Janko Mlakar na Skotsko, Islandijo, Špizbergo in kraljestvo polnočnega sonca. Ze od nekaj slovi severna pokrajina po svojih naravnih lepota in izrednostih polnočnega sonca. Predavatelj, ki je sam prepotoval te pokrajine, bo z besedo in sliko poslušalce zadovoljil. Opozorjamo na predprodajo vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva c. 7.

Miklavž obišče pridne malčke v nedeljo ob 1/2 popoldne v beli dvorani Uniona. Glede obdaritve naj se zgledajo dobre mamic v nedeljo v isti dvorani med 11 in 12.

Rokodelski oder v Ljubljani uprizori v nedeljo 5. decembra ob štirih popoldne Vombegarjevo igr »Nebeška storija«, zvečer ob pol 8 pa »Rebeljon v peklu«. Ob obeh igrich bo prihod Miklavža in obdarovanje. Darila in naročila sprejema Miklavž jutri vse popoldne in nedeljo ob 8 zjutraj naprej. Vsi ete vabljeni, da se udeležite teh prireditev.

Dr. Gržiničovo opereto »Miklavž prihaja« bodo uprizorili gojenci salezijanskega zavoda z Rakovnika v nedeljo ob 17 in 20.15 v novi dvorani banovinskega vzgajališča na Selu (Zaloška cesta nasproti Karmeličank). Kljub temu, da je ta opereta šele pred kratkim izšla, jo imajo letos na sporedu že številni odri. Uprizoritev na Selu bo gotovo najlepša, saj bo v njej nastopilo kar 50 angelčkov in okoli 25 parkeljnov. Plesi, rajanja in simbolični prizori v slikovitih oblekah dajejo opereti poseben sijaj. Spremljal bo številni vojaški orkester, dirigiral pa skladatelj sam. Za ljubitelje vesele pesmi in lepe glasbe bo ta uprizoritev pravi užitek. Predstava bo ob 17 in 20.15.

Ko pride sv. Miklavž v Ljubljano, najprej obišče Rakovnik. Tam bo obdaroval vse pridne fante oratorijance in obiskovalce rakovniškega gledališča. V tridejanski opereti dr. Gržiniča »Miklavž prihaja« pa nam bo v ljubkih melodijah in prizorih pokazal srečo in veselje, ki je pripravljeno vsem dobrim zemljanom. Prva predstava, ki je namenjena predvsem mladini, je ob pol 5, druga pa ob pol 8 zvečer.

Nameste venca na grob g. dr. Ivanu Högljerju je darovala Zveza blag. zdravnikov 200 din za pokojniški zaklad za zdravnike in vdove v Ljubljani.

Kino Kodeljevo. Nenadoma smo dobili sporočilo, da film »Zivljenje in smrt sv. Terezice« ni še dospel iz Budimpešte, kjer je zanj veljansko zanimanje. Zato sporočamo, da se predvajanja ne bodo pričela danes, 3. decembra, ampak šele prihodnji teden. Dan in ure predstav bomo pravočasno javili. Danes, jutri in v nedeljo je v našem kinu zanimiv spored.

Odpiranje in zapiranje trgovin v Ljubljani. Kr. banska uprava je izjemoma dovolila, da smejo biti v Ljubljani v mesecu decembru trgovske obratovalnice odprte od pol 8 do 12 in od 2 do pol 7 zvečer, izjemši živilsko stroko,

ki ima odprto do pol 8 zvečer. V nedeljo pred sv. Miklavžem, 5. t. m., in na zlato nedeljo, dno 19. t. m., bodo trgovine v Ljubljani ves dan odprte. — Združenje trgovcev.

Uprava Elitnega kina Matice obvešča, da je danes predstava samo ob 16, obe večerni predstavi odpadeta zaradi koncerta. Predvaja se film »Dolomiti v plamenu«.

Boljše polenovke ob petkih zvečer pa ni nikjer, kot v Bobenčkovih gostilni na Sv. Petra cesti št. 15. Pa se pripravajte!

Razpis dijaških ustanov. Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje ustanovo ljubljanskega mesta za dijake tehnične srednje šole (1 mesto) in za učence ter učenke delovodske, moške in ženske obrtne šole v Ljubljani (4 mesta), v znesku po din 1000 na leto, nadalje ustanovo dr. Franceta Košmerlija, odvnetnika in vseučiliškega profesorja v Chicagu, v znesku din 3000, in dijaško ustanovo dr. Janeza Ev. Kreka, obe namenjeni dijakom tehnične srednje šole v Ljubljani. Prošnje sprejema ravnateljstvo zavoda do dne 9. decembra t. l. Natančnejši pogoji eo razvidni iz razpisa, nabitega na mestni uradni deski in na deski v veži tehnične srednje šole v Ljubljani.

Miklavž v gluhonemnici

Tudi gluhomni otroci poznajo to nebeško dobrico, zlasti odkar jim njihovo Podporno društvo že nekaj let sem prireja s pomočjo nekaterih dobroerčnih tvrdk namesto božične Miklavžev obdarovanje, da dobe tako še pred zimo potrebno obleko in obuvajo, pa še kak ekromen priborček v pehar. Stiranajet dni že noben papir v zavodu ni varen, da se ne obesi nanj več ali manj originalna podoba Miklavža in njegovega spremstva, pod njo pa seveda najmanj pol tucata nedolžnih prošnji: prinesi mi to, pa še to... Fige in piškoti so prav gotovo vmes, kdo drug naj jim pa te sicer nedosegljive dobrote pokloni, če ne ta blagi svetec! Celvji in obleka pridejo šele nazadnje, čeprav so hudo potrebni. Mnogo prej pridejo prošnje za igracke. Nekateri bi radi samo lesenega konjčka, takega, ki ima piščalko namesto repa. To še gre. Sicer je res malo čudno, kaj hoče gluhomni otrok s piščalko, ko je vendar ne sliši. Morda je pa baš to, kar ga tako mika. Saj so tudi naši ideali dostrikat nedosegljivi.

Bodi kakorkoli že, v nedeljo zvečer se bo spet oglašil Miklavž v naši gluhonemnici. Upamo, da ne bo nič manj radodaren kakor lani. Priskočile so mu že na pomoč nekatere dobroerčne tvrdke s prav lepimi in izdatnimi prispevki. Druge se pripravljajo darila za te tihe sirote, na katere ne pobizijo nobeno leto. Težko je res ustreči stoterim prošnjam, s katerimi oblegajo v teh dneh raznovrstna društva naše trgovine in druga pridobitna podjetja. Mnogo te »lehtarje« je bolj iz navade nego iz potrebe. V takih primerih je povsem razumljivo, da je g. šef »odpotoval«. Da so naše gluhomne sirote že po svoji naravi vsega ujemljenja vredne, še bolj pa, ker izhajajo v pretežni večini iz najbednejših družin, tega ni treba še obešati na veliki zvon. Kdor ima kaj srca, ne bo pozabil nanje, ako si že more kaj odtrgati.

Ptič

Miklavž kupuje v Cirilovi.

Celje

Članski sestanek krajevne organizacije JRZ v Celju. Drevi ob 8 bo v Orlovskem domu v Samostanski ulici članski sestanek krajevne organizacije JRZ v Celju. Na tem članskem sestanku bo predaval banovinski tajnik JRZ g. Marko Kranjc iz Maribora o našem boju za samoupravo. Sestanek je zelo važen, zaradi česar vabimo, da se ga zanesljivo udeležite!

Zvečer 1. decembra je v Gospodu zaspala 16-letna hčerka kamnoseškega mojstra Antona Orla gdč. Orel Ksenija. Pogreb drage pokojnice bo v soboto ob 3 popoldne iz mrtvašnice mestnega pokopališča. V celjski bolnišnici je umrla Klančnik Marija, hči trgovskega sluga, Cesta na Grad. Težko prizadetima družinama izrekamo iskreno sožalje!

Število brezposelnih precej padlo. Število brezposelnih je v enem tednu precej padlo. 20. novembra je bilo 310, 1. decembra pa 275 brezposelnih. Delo dobi 15 rudarjev, 2 mizarja, 2 čevljarja, 3 kuharice, 1 služkinja in 1 dekla.

Krankske deželne elektrarne bodo v nedeljo, dne 5. decembra ukinile dobavo toka od 8.15 do 10 zaradi nujnih popravil.

Cerkveni koncert »Celjskega zvonca« v Sv. Juriju ob j. z. »Celjski zvon« bo na povabilo priredil v nedeljo v Sv. Juriju cerkveni koncert. Nastopi mešani zbor in g. prof. Močan, ki bo pel bariton solo. Vabljeni!

Nesrečo. Na Ločici pri Polzeli je pri delu v gozdu veja tako močno udarila 32-letnega Čretničnika Ant., da mu je roko zlomila. V St. Vidu pri Topolščici se je po nesreči obstrleli pri sosedu s pistolo 15-letni sin rudarja Šumnik Andrej. Naboju mu je prestrlel levo roko.

Obleka se ji je vžigala. V Viršanju se je pripetila v Jevnikovi družini huda nesreča. Majhna, 16 mesecev stara hči Anica je bila pri prvi peči. Vžigala se ji je obleka. Ubogo revico so še v pravem času rešili, vendar je dobila hude opekline po vsem telesu. Pripeljali so jo v celjsko bolnišnico.

Jesenice

Kino Krekov dom predvaja danes ob 20. zvečer film »Jutrniki hudobnih otrok« in v soboto ob 20. dodatek: Fox in Univerzum tednik.

Slovenska Bistrica

Hvalevredna tekma. Pokojni kanonik Cerjak je ustanovil v našem mestu sirotišnico, sedanjí gospod župnik Soline je popravil cerkev in zgradil nov prosvetni dom. S tem so katoliško zavodni Bistričani mnogo storili. Zdaž so se pa zbudili tudi napredni krogi in hočejo postaviti v Gornji Bistrici biralnico, v mestu pa bolnišnico. Čakamo, da bodo besede prešle v dejanje.

Murska Sobota

Miklavž prihaja. Prosvetno društvo priredi lepo igr o Miklavžu v nedeljo popoldan ob pol 3 in zvečer ob 8. Igro ponovi tudi 6. decembra ob 8 zvečer. Vstopnina 8, 6 in 3 din. Darila se sprejemajo v soboto in nedeljo v prosvetni dvorani. Vsi prav vljudno vabljeni. — Odbor.

Apače

Posestna sprememba. Gostilno in posestvo Prekmurca g. Ivana Sedonja v Žepovcih je na dražbi kupil Ptujčan g. Ornič. Oče g. Orniča je ptujskim in okoliškim Slovincem dobro znan iz predvojne in medvojne dobe.

Lovska veselica je bila v Črncih. Ker še nimamo hudega mraza, so na željo domačinov prebudo vročino na veselici hladili apački orožniki.

Izvoz živine v Italijo

Meseca septembra smo poročali o nameri našega Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine v Belgradu, da preuči vseh naš izvoz živine na Sušaku, odnosno Reko. Z dobrimi razlogi smo opozorili na to, da ne gre vsakega izvoza enostavno diržirati skozi Sušak, ampak da je treba upoštevati vse one relacije, katerim bolj konvenira izvoz skozi Postojno in jim se nadeja dovoliti izvoz skozi Postojno. To velja posebno za Slovenijo, iz katere bi bilo neposredno izvoz živine diržirati skozi Sušak.

Kaže, da so merodajni faktori opustili namero forsirati pri izvozu živine skozi Sušak oziroma Reko, kar potrjujejo zadnje vesti iz Belgrada.

Agencija »Jugoslovanski kurir« poroča, da bo naš izvoz živine v Italijo leta 1938 popolnoma reorganiziran, in sicer že s 1. januarjem. Tu prihaja v poštev najbolj goveja živina, nato pa prašiči. Izvoz goveje živine in prašičev v Italijo je bil v zadnjih letih naslednji:

	voli kom. milij. din	prašiči kom. milij. din
1933	22.490 34.01	4.774 3.6
1934	27.538 42.36	3.827 2.8
1935	9.800 16.15	— 551 0.8
1. pol. 1937	6.205 16.03	8.267 11.0

Ekspozitura Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine na Sušaku. Zagrebška Trgovinsko-industrijska zbornica obvešča, da je Zavod za pospeševanje zunanje trgovine odprl svojo ekspozituro na Sušaku, kar je v zvezi z izvozom naše živine in lesa v Italijo.

Kompenzacijski sporazum s Poljsko. Med Poljsko in našo državo je prišlo do kompenzacijskega sporazuma, po katerem bi naša država dobavila Poljski do konca tega leta 250.000 kg tobaka v vrednosti okoli 1 milij. zlotov, za protivrednost pa bi nabavila na Poljskem železniški material, ki ga izdeluje gornjeleska industrija.

Inozemski kapital v našem rudarstvu. Občnemu zboru delničarjev družbe Novo Brdo, dne 3. decembra 1937 v Londonu je predlagano povišanje glavnice od 300.000 na 350.000 funtov šterlingov. Do konca septembra 1937 je družba porabila za preiskovalna dela 132.391 funtov. Ker pa mora družba izvršiti še veliko raziskovalnih del, predlaga zvišanje glavnice. — Družba Zletovo Mines Ltd. sporoča, da je doslej izdala za raziskovalna in odkrivalna dela 125.210 funtov šterlingov. Družba je lani dobila 12 kvadratnih milj. novih koncesij. Delo družbe je osredotočeno v rudniku Probištip, kjer stremi družba za otvoritev premočnega. Električna centrala za rudnik v Dobrevu je že skoraj zgrajena. Družba računa, da bo rudnik začel dobiti rudo v februarju 1938. Gotovina družbe je znašala dne 30. septembra 1937 76.251 funtov šterlingov.

Avstrijski izvoz lesa. Na podlagi novega sporazuma med Italijo in Avstrijo ostane količina avstrijskega izvoza lesa do 30. junija 1938 neizpremenjena. Ker pa so kreditne in prevozne ugodnosti ukinjene z novim letom, bo Avstrija uvedla poseben prehodni režim, da zagotovi gladek prehod v novo dobo odnošajev. V tej prehodni dobi bo izplačana dosežena preferenca v znesku 30 litr za kubični meter v polni višini skozi nekaj mesecev, nato pa v nekoliko zmanjšanem obsegu do konca junija. Licence za okrogli les, ki potečejo na koncu leta 1937, bodo podaljšane do 15. maja 1938. Plačilni roki, ki so doslej znašali en mesec, bodo v naslednjem letu podaljšani na 3 mesece.

Padee cen gumij. Od konca oktobra dalje so zabele cene gumij padali v veliko znatnejši meri kot se padale prej. Od konca septembra do konca novembra so padle za okoli 20%. Zaradi tega je mednarodni restriktijski odbor v Londonu sklenil znižati izvozno kvoto za kavčuk za 5% v prihodnjem letu, ki se začne 1. aprila 1938. Poleg tega je bilo še sklenjeno kvoto za prvo četrtletje 1938 znižati od 90 na 70%, kar je imelo za posledico dvig cen.

Mednarodni borzni indeksi. V tednu od 20. do 27. novembra se je znižal mednarodni borzni indeks od 63.1 na 62.5, dočim je znašal konec oktobra (dne 30. oktobra) še 66.1, sredi avgusta (14. avgusta) pa 76.7 pri podlagi 100 v začetku leta 1937. Na posameznih borzih je znašal indeks dne 27. novembra (v oklepajih indeksi dne 14. avgusta 1937): Berlin 46.1 (48.6), London 69.1 (75.8), Pariz 52.1 (57.2), Bruselj 41.9 (55.8), Amsterdam 55.9 (74.2), Stockholm 23.8 (30.7), Curih 59.0 (70.0), Dunaj 56.4 (67.6), Praga 83.2 (101.3), Milan 125.0 (181.1), Newyork 74.6 (122.4).

Borza

Dne 2. decembra 1937.

Denar

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt na naših borzih neizpremenjen: v Ljubljani in Belgradu na 238 denar, v Zagrebu na 237.20 do 238.80.

Poleg tega smo v prvi polovici 1937 izvozili v Italijo še 1002 konja v vrednosti 2.8 milij. din, 2395 bikov za 6.45 milij. din, 1842 krav za 2.8 milij. dinarjev, 4783 telet za 3.34 milij. in 5131 juncev in junic za 10.9 milij. din. Podatkov za 1936 nismo navedli, ker je bil zaradi sankcij izvoz majhen.

Dosedaj so Italijani dajali dovoljenja za uvoz in skoraj vsa živina je šla skozi Postojno, kjer so bili kontingenti razdeljeni na italijanske notranja tržišča.

Po novem bo ureditev izvoza naslednja: izvoz goveje živine iz draveke banovine in dela savske banovine bo usmerjen še nadalje v Postojno, iz ostalih delav države pa na Reko, v Ponto franco. Kontingente bo razdeljeval Zavod za pospeševanje zunanje trgovine med izvoznike, ki bodo morali navesti komisionarje. Izvoz goveje živine bo namreč na komisijski podlagi.

Pri izvozu prašičev pa bosta italijanski federaciji trgovcev in industrijev dobivali kontingente od italijanskih oblasti. Ti kontingenti bodo sporočeni Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine v Belgradu, ki jih bo razdelil med naše izvoznike. Izvoz prašičev se bo vršil na podlagi fiksnih cen.

Avstrijski šiling je ostal neizpremenjen v Ljubljani na 8.68—8.78, v Zagrebu na 8.66—8.76, v Belgradu na 8.65—8.75.

Grški boni so beležili v Belgradu 26.65—27.35. Italijanske lire so nudili v Zagrebu po 2.28.

Nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 13.90 do 14.10, nadalje so beležili v Zagrebu za sredo in konec decembra 13.87—14.07, za sredo januarja 13.85—14.05, za konec januarja 12.825—14.025, za sredo februarja 13.815—14.015, za konec februarja, sredo in konec marca ter sredo aprila 13.835 do 14.035.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 1.354.613 din, v Belgradu 4.919.000 din. Efektni promet je znašal v Belgradu 1.582.000 din.

Ljubljana — tečaj s primom.

Amsterdam 100 h. gold.	2396.06—2411.26
Berlin 100 mark	1737.03—1770.91
Bruselj 100 belg.	733.20—738.27
Curih 100 frankov	996.45—1003.52
London 1 funt	214.94—216.99
Newyork 100 dol.	4283.50—4319.82
Pariz 100 frankov	146.09—147.53
Praga 100 kron	151.64—152.74
Trst 100 lir	226.19—229.28

Curih: Belgrad 10, Pariz 14.68, London 21.595, Newyork 432.875, Bruselj 73.57, Milan 22.775, Amsterdam 240.35, Berlin 174.45, Dunaj 79.50 (81.70), Stockholm 111.35, Oslo 108.525, Kopenhagen 96.40, Praga 15.22, Varšava 81.80, Budimpešta 86.25, Atene 3.95, Carigrad 3.50, Bukarešta 3.25, Helsingfors 9.545, Buenos-Aires 127.125.

Vrednostni papirji

Ljubljana: 7% investicijsko posojilo 95—96, agrarij 54.50—55.50, vojna škoda promptna 419 do 420, begunške obveznice 78.50—79.50, 4% severni agrarij 51—53, 8% Blerovo posojilo 94—95, 7% Blerovo posojilo 85—86, 7% posojilo Drž. hip. banke 100—101, Trboveljska 220—240.

Zagreb. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 95 denar, agrarij 54.50—56, vojna škoda promptna 419—420, begunške obveznice 78.25 denar, dalm. agrarij 54.75 denar, 4% sev. agrarij 51.50—55.50, 8% Blerovo posojilo 94 denar, 7% Blerovo posojilo 85—85.75 (85), 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar. — Delnice: Priv. agrarna banka 214—216, Trboveljska 240 blago, Tov. sladkorja Bečkerek 600 blago, Osi. sladk. tov. 165 denar, Dubrovačka 400—420, Jadranska plovlja 400—450, Oceania 370 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% investicijsko posojilo 96.50 blago, agrarij 54.50 denar, vojna škoda promptna 419—419.50 (419), begunške obveznice 78.75 denar (79.25), dalm. agrarij 54.75 do 77 (76.75), 4% sev. agrarij 54.75 denar, 8% Blerovo posojilo 93.75—94, 7% Blerovo posojilo 85—85.25, 7% posojilo Drž. hip. banke 100 denar, 7% stab. posojilo 90 blago. — Delnice: Narodna banka 7.500—7.550, Priv. agrarna banka 213.25 do 213.50 (drobni komadi).

Dunaj. Poslovanje je bilo danes zelo mirno. V kulisi je bil začetek neenoten pri zelo majhnem prometu, večinoma so tečaji bili kasnejši nižji. Znatneje je popustila Rima. Tudi v Zagrebi se je poslovanje gibalo v ozkih mejah ter so bili tečaji neenotni. Nekoliko so narasli Perlmoozer, Denes, Heid stroji ter Schönpriesener, nazadovani pa so tečaji Leykama in papirne tvornice Neustedt. Zaključni tečaj (v oklepajih včerajšnji tečaj): Donavkosavskojadranske obveznice 60.70 (60.50), delnice: Creditanstalt-Bankverein 256 (257.25), Steg 26.11 (26.40), Steewag 28.25 (27.75), Alpine 42.20 (42.55), Rima Murany 71.75, Steyr-Daimler-Puch 216.25 (216.50), Leykam 60 (63), Semperit 78.95.

Kulturni obzornik

Še nekaj mladinskih knjig

Jože Kranjc: »Noč« (str. 62, 5 din) je močno slovensko izvirno delo bolj o otroku, kakor pa za otroka. Pisatelj pozna moč dobro po mnogih novelah v Modri ptici, po samostojno izdanih povestih in zlasti po dramah (Direktor Čampa) in komedijah (Detektiv Megla). Je vseskozi realisti, ki ljubi ostre poteze ter se je predvsem učil pri Dickensu in njegovem humorju in karikaturi. Tudi ta povest o Gregorčku ima marsikaj iz Dickensove šole ter je v celoti pisana krepko, jasno, živahno in nazorno, precej karikiražna ter s pol zakrito tendenco. V mnogocem spominja tudi na Klastnerja, saj je motiv berčenja meščanskega otroka ob malobrižnosti staršev (matere) naravnost izposojen iz »Pikice in Tončkar«. Nisem pedagog, da bi mogel soditi, kako vpliva na mladega bralca zgodba »Noč«: med zakoncema Keržič se začneja rahel razdor, ko gospa sili na ples, kjer ji dvoril mlad fant, mož pa se čuti osamljen. Šestletni sin ostane sam doma, a čuti la nesporazum in hoče očetu lajšati samoto ter gre v noč za njim... Pri tem se izgubi in spozna noč v družbi proletarskega otroka, ki prodajajo cvetlice. S pomočjo markantnih postav policaja Germalje in učiteljske Svigljove se stvar končno uredi v splošno zadovoljnost: gospe se naveže zopet na moža, poleg tega pa se tudi reši socialno vprašanje — vsaj za silo. To je zgodba, med katero je rahlo vcepljene tudi nekoliko socialne tendence v ironiziranju meščanskega erda. Pisana pa je povest zelo dobro ter je vsekakor zelo pozitiven doselek k slovenski — če že ne mladinski književnosti, pa vsaj književnosti od otrocih, ki utegne marsikaterim staršem odpreti oči.

Iva Bačar: »Skupih in druge slovenske pripovedke« (str. 64, 5 din) je knjiga, ki jo z največjim veseljem moramo priporočati našim otrokom, saj so v njej zbrane najlepše slovenske pripovedke, ki imajo poleg nevenljivih umetnostnih lepote tudi globoko etične vrednote v sebi. Knjižica obsega 9 pripovedi: Skupih (ruska), Martin Klingaš (slovaška), Trije bratje (poljska), Butakapa in njegov strežaj (češka), Skrivnostno drevo (hrvaška), Gorška vila (slovenska), Dvanajst ovac (slovaška), Kaznovana hudobnost (slovenska) ter Začarani Matija (ruska). Z naslovi sami spominjajo na klasično evropsko pravilno snov, katere predstavnik v svetu so Grimmove domače pravilice. Tu je ta snov dobila samo slovensko obeležje in morda tudi slovensko etično globino, ki jo imajo vse te pravilice brez izjeme. Knjižica pomeni lep izbor iz slovenske leposlovne folklorne.

Adam Milković: »Sepavi petelin« (str. 78, 5 din). O tem pripovedovanju dogodivščin malega petelinčka od trenutka, ko izleže iz jajca in od bega iz rok deklet ter dokler se ne zateče na novo dvorčje v novo oskrbo, ne moremo imeti takega mnenja, kakor o zgornjih dveh. Zelo imamo petelinčka, ki ga avtor imenuje s krščanskim imenom Tinček, nam vzbuja neugodje: vemo sicer, da se je avtor v tem hotel nasloniti na slovensko tradicijo: Tinček-petelinček, ki jo je ustvaril že Kopitar, oda: Petelinček-Tinček je pač nekaj drugega! Vsa zgodba je opisana; avtor opisuje s manjšo ali večjo sposobnostjo, toda brez umetniškega ustvarjalnega navdiha, rojstva petelinčka ter njegov beg, ko ga kuharica Jera hoče zaklati; poleg tega pa tudi njegova srečanja na begu s polžom, nadalje lisico itd., dokler se ne zateče v novo dvorčje, kjer dozor v petelina. Poučna zadeva, morda tudi zanimiva in za otroke hvaljena, nikakor pa se ni povzpela nad povprečno učiteljsko prizadevanje za

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bač. srem 174—175, slav. 175—176, ban. 170—176, bč. ladja Tisa 176—178, bč. ladja Begej 175—177. — Vse ostalo neizprem. — Tend. stalna. — Promet srednji.

Živina

Mariiborski sejem 30. novembra 1937. Prignanih je bilo 9 konjev, 9 bikov, 60 volov, 292 krav in 17 telet, skupaj 387 komadov. Cene so bile sledeče (1 kg žive teže): debeli voli 5—5.50 din, poldebili voli 4—4.75 din, plemenski voli 3.50 do 4.25 din, biki za klanje 3.50—4.25 din, glavne krave debele 4—5 din, plemenske krave 3.40—4.25 din, krave za klobasarije 2.15—3.50 din, molzne krave 3.10—3.65 din, breje krave 3.10—3.65 din, mlada živina 4.50—5 din, teleta 5—6.75 din. Prodanih je bilo 190 komadov v Italijo. — Mesne cene: volovsko meso I. vrste 10—13 din, II. vrste 8—10 din, meso od bikov, krav in telet 6—12 din, telečje meso I. vrste 10—12 din, II. vrste 8—10 din, svinjsko meso sveže 10—14 din.

Cene živini in kmetijskih pridelkov na sejmu v Kranju dne 29. novembra 1937. Voli I. vrste 6 din za 1 kg, II. vrste 5.50, III. vrste 5 din. Telce: I. vrste 6 din za 1 kg, II. vrste 5.50 din, III. vrste 5 din. Krave I. vrste 5 din za 1 kg, II. vrste 4.50, III. vrste 4 din. — Teleta I. vrste 7—8 din za 1 kg, II. vrste 6—7 din. Prašiči špeharji 8—9 din za 1 kg, pršutarji 7 din, 7—8 tednov stari pujski 120 din. Goveje meso I. vrste: prednji del 10 din, zadnji del 12 din za 1 kg, II. vrste prednji del 8 din, zadnji del 12 din, III. vrste prednji del 7 din, zadnji del 9 din. Svinjina 16 din, svinjska mast 19 din, slanina suha 20—24 din. Cisti med 22—24 din za 1 kg. Neprana volna 24—26 din za 1 kg. Oprana volna 32—36 din za 1 kg. Goveje surove kože 10—12 din za 100 kg, telečje 12—14 din, svinjske 6—10 din. — Pšenica 225 din 100 kg, ječmen 200 din za 100 kg, rž 215 din za 100 kg, oves 170 din za 100 kg, koruza 135—145 din za 100 kg, fižol 250 din za 100 kg, krompir 75 din za 100 kg, lucerna 1990 din za 100 kg, seno 75 din za 100 kg, slama 50 din za 100 kg. — Jabolka I. vrste 500 din za 10 kg, II. vrste 400 din za 100 kg, III. vrste 250 din za 100 kg. — Česplje suhe I. vrste 1000 din za 100 kg, II. vrste 900 din za 100 kg, III. vrste 800 din za 100 kg. — Pšenična moka 35 din za 100 kg, koruzna moka 200 din za 100 kg, ržena moka 300 din za 100 kg, ajdova moka 425 din za 100 kg, koruzni zdrob 225—300 din za 100 kg.

Zivinski sejem na Blanci v okraju Brežice je bil 18. novembra. Na sejem je bilo prignanih 176 glav goveje živine, prodanih pa je bilo le 33 glav. Svinj je bilo prignanih 53 komadov, prodanih pa je bilo 28 komadov.

Cene so bile sledeče: voli 4—6 din za 1 kg; junci 3.50—5 din; krave 3—5 din; telce 3.50—5.50 din; svinje mladice do 6 mesecev 5—7 din; plemenske svinje nad 6 mesecev stare 6—8 din; pitane svinje 8—10 din.

Slavnosni koncert

novinarskega združenja

Tradicionalni koncert, kot ga prirejajo ljubljanski novinarji vsako leto na dan 1. decembra, ko počastijo s tem obmemom tudi idejo državnega edinstva, je imel, kot sicer, tudi letos običajno pisano lice. Nastopili so raznovrstni koncertanti z raznolikim sporedom.

Pod vodstvom Karla Jeraja se je predstavil mladinski orkester šole »Glasbene Matice« in je v izvedbi nekaj lužiško-arbskih narodnih motivov, ki jih je za orkester okusno priredil K. Jeraj, ter v podajanju Haydnove »Otroške simfonije« dokazal, da ga vodi estetsko občutljiv glasbenik, ki ima obenem tudi srce in zmisel za vodstvo mladine. — Več pevcev-solistov je razkrilo svoje pevске oblike; med njimi je stopila v prvi red koloraturna sopranistka Alda Notijeva, ki mika s čisto lepoto svojega petja, — nadalje so je uveljavil še basist polnega glasu Friderik Lupša ter sopranistka Ksenija Vidaličeva. Mala Jelka Stančeva je lepo razvila že znane violinske sposobnosti, ki jih ji vceplja prof. Slaj. Klarinetist Kocjančič pa je predstavil občinstvu sposobnosti, ki si jih je pridobil na svojem instrumentu. Z njim vzporedno je nastopila godba društva »Slog« pod vodstvom dirigenta H. Svetla ter podala v ubrani igri nekaj svojstvenega užitka. H koncu je nastopil še malo poznani moški zbor »Sava«, ki glasovno ni brez vrednot in ki si je pod vodstvom pevovodje B. Venturinja pridobil že kar lepo in trdno zvočnost. Zapel je nekaj skladb starejših romantičnih smeri; med temi deli je najbolj zajela Venturinijeva občutna »Zvezde žarijo pokojno«.

Spremljavo na klavirju je izvedel večinoma dirigent A. Neftit in to z občutkom za muzikalno lepoto in za pravi odnos do solista. — Deloma pa je oskrbel spremljavo tudi prof. K. Jeraj.

Tako se je koncert zaključil na veselje velike večine občinstva, ki je že nestrpno čakalo, da se pred užitkom družabne zabave in plesa, ki je sledil za koncertom.

V. U.

Umetnik Iv. Noč nastopi

Ljubljana, 2. decembra.

Danes zvečer nastopi s izrazitim umetniškim programom v filharmonični dvorani gosp. I. van Noč. ki ga moramo že danes smatrati za najboljšega slovenskega umetnika na klavirju. Ivan Noč je v Ljubljani in v slovenski kulturni javnosti



splošno znana osebnost ter mu vsa kritika priznava globoko umetniško pojmovanje glasbenih umetnin ter sijajno virtuosnost. Enako kakor v Ljubljani in v Sloveniji, je znan tudi v Jugoslaviji, velik sloves pa ima tudi v inozemstvu. Brali smo navdušene kritike v bolgarskih, italijanskih in nemških časopisih, ki so vse soglasne v tem, da je Ivan Noč najbolj odlični predstavnik jugoslovanske klavirske glasbe.

Nocoj bo izvajal dela Vivaldi Bacha, Bacha Rimskega Korsakovega, Castelnuovo: Tedesca, Chopina in Liezta.

Ljubljana ljubi dobro in prvovrstno glasbo, zato smo prepričani, da bo koncert Ivana Noča nocoj izvrstno uspel. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Starši za dobro srednjo šolo

Uspeh roditeljski sestanek društva »Dom in šola« na III. realni gimnaziji za Bežigradom

Ljubljana, 30. novembra.

Vedno pogostejšim zahtevam po prenosu naše srednje šole so se pridružili tudi starši dijakov največje srednje šole v banovini, III. dr. realne gimnazije v Ljubljani. Risanica je bila mnogo premajhna, da bi mogla sprejeti vse poslušalce zanimivega in važnega predavanja g. viš. kontrolorja A. Müllerja o sedanjih srednjih šolah. Predavatelj se je ob tesni naslonitvi na anketo o srednji šoli, ki izhaja v »Slovenec«, dotaknil najvažnejših in najbolj bolečih pomanjklivosti naših srednješolskih razmer, bodisi da izhajajo iz napačnega sistema današnje šole ali iz pomanjkljivosti učnih načrtov, bodisi da morajo trpeti zaradi težkih socialnih razmer profesorjev in staršev ali zaradi nerazumevanja in zapostavljanja našega šolstva s strani centralnih oblasti. Prevečkrat so bile te žalostne razmere že poudarjene in ni jih treba v poročilu ponavljati. Najbolj žalostno je pač to, da niso bili nikoli podvzeti odločni koraki za njihovo temeljito odzdravitev. Dijakov preveč, prostorov premalo, profesorjev ni in vendar toliko brezposelnih profesorjskih kandidatov!

Ob koncu je g. predavatelj lepo opomnil še na dolžnost šole, da dela za brate na Koroskem in Goriskem.

V debati po lepem referatu je predsednik prof. Stopar in mnogo staršev povedalo svoje misli in predloge. Vsi so se strinjali s tem, da je treba prav sedaj, ko je vendar mnogo več upanja na izboljšanje mizerne položaja naše srednje šole, storiti vse, kar je mogoče, da bodo oblasti v tem času pomagale odločno urediti nered. Starši, oziroma njihova društva na srednjih šolah naj bi v zvezi s podporo Profesorskega društva v neki definitivni obliki zbrali vse potrebe, ki jih srednješolstvo pri nas ima in jih izročili vsem politikom in voditeljem, da posebno letos ob proračunski debati epregovore resno besedo brez vsake strankarije, ki šolstvu samo škoduje.

G. prof. Stopar se obenem zahvali predavatelju in udeležencem, ki so bili roditeljskega večera veseli in jih pozove, naj enako zvesto še nadalje podpirajo vzgojno in dobrodelno akcijo društva »Dom in šola« na gimnaziji. V spomin pok. agilnega odbornika prof. Kobala so ob izhodu starši zbrali za revne dijake 450 din. Za plemenito dejanje jim je društvo hvaležno.

pa izseli v mesto, se obenem tudi iznarodil. Toda tak potujenec je slabši kot Nemec in hoče izpodriniti tudi svojega brata z grunta, da ga ponemči. Mladi šimej, ko vidi, kako je z očetom, ki ga tare dolg, katerega si je napravil na grunt zaradi terjatve svojega pomemurjenega brata, zahtevajočega doto, gre v mesto, pa zbeži nazaj k umirajoči materi, da bo v pomoč očetu na domu, kjer hoče zvesto braniti slovenstvo v tako ogroženem kraju. Povestica ima lepe opise lepote koroškega sveta ter toplote strani o koroških Slovencih, je pa sicer skromna ter ima namen, vzbujati v naši mladini domoljubno zavest in ljubezen do Slovencev za mejami. Povestica je namenjena starejšim ljudskošolskim in meščanskim otrokom.

Slikanica Josipa Ribičiča: »Palčice« (cena 25 ozir. 30 din) pa je namenjena najmlajšim. Škoda, da ni navedeno, kdo je ilustriral povestico; iz molka bi kdo utegnil sklepati, da slike niso izvirne in da je tudi tekst prirejen na tuje klišee. Vsaka stran ima svojo veliko ilustracijo, tekst spodaj pa pripoveduje prijetno pravljico o palčkih in njihovem kralju ter o deklici, ki se je izgubila v gozdu in hrepeni samo po mamici. Kralj naroči palčkom, naj prinese od koderkoli to, pod čemer si on predstavlja mamico: ljubezen, srečo, zaklad. Palčki prinesejo denar, lovorjev venec in mačko — toda s tem ne utolajajo deklice. Kljub temu jo hoče kralj za kraljico. Vile pa jo uspevajo in odnese k mamici ter postavijo k palčkom ponarejeno deklico, ki jo oni oblokujejo kot mrtvo kraljico. Škoda, da končna poanta ni dovolj močna, kajti stavek: »Joj, ko bi kralj vedel, da žaluje za punčko, ki nikoli ni bila živa!«, ni resničen in ne dovolj močan. Sicer pa je slikanica posrečena in priporočila vredna.

Vse zadnje tri knjižice je izdala »Mladinska matice«.

td

Če matematik ne zna zgodovine

Največja ponarejevaška alera v zgodovini

Dan za dnevni slišimo o raznih ponarejevalskih aferah. Po vojni rastejo kakor gobe po dežju. Ljudje so se pač razvabili in ne ljubi se jim več trdo delati za ljubi kruhek kakor njihovim očetom. Živeti hočejo dobro na lahek način, zato ni čuda, če marsikoga omami misel, da bi s ponarejanjem prišel do denarja. Ponarediti se da prav vse, samo dovolj sposobnosti in spretnosti je treba. Eni ponarejajo bankovce in kovance, drugi vrednostne papirje, tretji umetnine starih mojstrov, četrti potne liste in razne akte, peti kratkoma kradejo misli pa tudi slog slavnih pisateljev in jih prodajajo za svoje, šesti ponarejajo zgodovino, sedmi pustijo, da si slaven znanstvenik beli glavo s svojo novo iznajdbo, pa mu jo potem izmaknejo izpred nosa, malo spopolnijo in nato strmečemu svetu razglasijo za svojo itd. itd. Našli li lahko še celo vrsto takih ponarejanj in še ne bi prišli do konca. Ljudje ponarejajo pač vse, kar jim pride pod roke, razlika je samo v tem, da niso v izbiri snovi vsi enako duhoviti. Zato ni čuda, da je bil največji ponarejevalec svetovne zgodovine Francoz. Francozi so namreč znani po svoji duhovitosti.

Leta 1861 je k 68-letnemu matematiku Michelu Châles v Parizu, ki je bil v tedanjih časih znan po vsem učenjanskem svetu, prišel reven in na videz neizobražen mož. Pripovedoval mu je, da je po naključju dobil v roke številne spise in papirje, ki so bili last predrevolucionarne plemiške rodovine Boisjournain. Tedaj so jih zaradi varnosti prepeljali v Ameriko. Ko so jih hoteli prepeljati nazaj v Evropo, je ladjo zadel nesreča in tako so zdeli papirji poškodovani in deloma celo nečitljivi. Mož je učenjaku rekel, da mu je pripravljen počasi prinesiti vse papirje, če se za najdbo zanima. Zaenkrat je prinesel samo nekaj papirjev s seboj, ker noče vzbujati prevelike pozornosti.

Matematik si je začel ogledovati papirje in njegovo začudenje je raslo. V rokah je držal pisno filozofa Pascala, iz katerega je bilo razvidno, da je prav za prav Pascal in ne Newton odkril gravitacijske zakone. Drugo pismo je nosilo podpis filozofa Leibniza. Vsi spisi so bili podpisani od slavnih mož. Châles je v svojem presrečnem razburjenju rotli moža, ki se je izdajal za Vrain-Lucas, naj za božjo voljo nikomur nič ne pove in samo njemu prinese še ostale papirje. Obljubil mu je bogato plačilo.

Papirji in pisma, ki mu jih je možakar počasi zbral skupaj, so bila nenavadna in kaj čudna. Tako je bilo med njimi »pismo« Aleksandra Velikega Aristotelu, Nerona Arhimedu (!), nekaj

vrstic Lazarja po njegovem obujenju od mrtvih, odlomki spominov galskega vojvode Vercingetorixa itd. itd. Châles je obdržal »zaklade« ljubosumno zase in jih ni nikomur izdal, ker bi bila sicer ogromna goljufija že prej odkrita. Vsekakor je zadostovalo tistih par izvlečkov iz »del« fizikov, katere mu je tudi znošil skupaj Vrain-Lucas in katere je v svojih spisih omenjal zdaj Châles, da je svet postal nanj pozoren. Nič čudnega, ko je pa matematik v svojih delih iznašal trditve, ki bi postavile na glavo vsa trudapolna raziskavanja dolgih stoletij.

Tedaj so se prvič zaslišali glasovi o ponaredbi. Toda zadeva se je razrešila na drug, popolnoma nepričakovan način: Châles je namreč dal svojega dobavitelja, ki je bil v zaostanku s 3000 obljubljenimi papirji, policijsko zastražili, ker se je bal, da mu njegovih dragocenosti ne bi prodal kje v tujini. Tako je policija prišla na sled Vrain-Lucasovi preteklosti. Mož ni dobavil svojih papirjev učenjaku zgolj iz vzroka, ker jih še ni izdelal. Dan in noč je naporno delal, sestavljal tekste, risal starinske črke itd.

Proces je bil predmet smeha vsega Pariza zadnjih šest tednov drugega cesarstva. Vsa Francija se je zvijala od smeha, ko se je zvedelo, da je bilo med papirji na primer francosko (!) napisano pismo Aleksandra Velikega svojemu učitelju Aristotelu, v katerem ga Aleksander roti, naj za božjo voljo čim prej započne »raziskovalno ekspedicijo v Galilejo! Sploh so bila vsa pisma, tako tudi kralja Heroda Kleopatri in spokornice Marije Magdalene napisana v francoskem jeziku. Ker se Châles za to zanimivo dejstvo ni preveč zanimal, je bil goljuf tako nesramen, da je dejal, da so originali po nesreči pri nekem požaru zgoreli, da pa to nič ne de, ker so bili prevedeni in prepisani od samega Rabelaisa, kar njihovo vrednost pač še bolj dviga.

Châles je bil pri razpravi deležen takega zasmeha, da se ni nikoli več upal nastopiti v javnosti, kajti gorje mu, kdor se pred francosko javnostjo osmeši. Tega mu Francoz nikoli ne odpusti! Grozovitega udara, ki ga je zadel, je bila kriva pač njegova prevelika lakovernost in popolna nevednost na področju zgodovine.

Vrain-Lucas, ki je od Châlesa dobil v osmih letih za 27.000 »papirjev« lepo vsoto 140.000 fr., je bil obsojen na dve leti ječe. Ker je takoj po tem senzacijskem procesu izbruhnila nemško-francoska vojna, so ljudje kmalu pozabili to ponarejevalsko afero, ki je vsekakor ena največjih v zgodovini.



Nerodna zadeva za avtomobiliste, ki puščajo svoje automobile po cele ure na prostoru za parkiranje. Pariska policija je namreč odredila, da noben avto ne sme na prostoru za parkiranje stati več kakor eno uro. Stražnik pridno hodi okoli in piše, kdaj je kak avto prišel na svoj kraj in koliko časa že tam stoji. Če je več kakor eno uro, zadene lastnika kazen.

Ob 70 letnici predsednika poljske republike



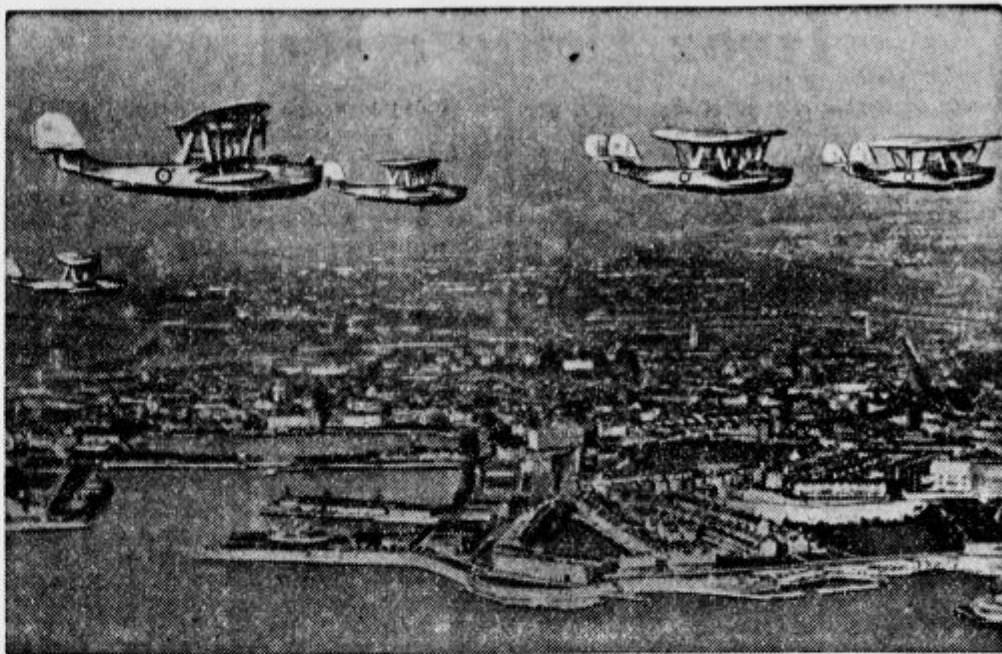
Dne 1. decembra je dopolnil 70 let predsednik poljske republike, prof. dr. Ignacy Mościcki, ki se je rodil 1. XII. 1876 v Mierzanovu pri Plocku. Kot študent kemije se je že udeleževal revolucionarnih gibanj proti tedanjemu ruskemu nasilju ter je bil celo udeležen pri atentatu na visoke ruske uradnike v cerkvi, ki pa se ni posrečil. Bil je ujet, toda posrečilo se mu je uteči. Živel je potem v Londonu, kjer je prišel v stik tudi z emigrantom Poljskim in njegovim krogom. Predvsem pa je študiral kemijo ter na njenem področju tudi izumil nekaj novih izumov, ki jih je dal patentirati. V novi Poljski je bil direktor svojih kemičnih tovarn in profesor na univerzi, bil je kot zvest prijatelj Piłsudskega izvoljen za predsednika republike leta 1926, drugič pa leta 1933. Kljub vsemu ga vendar smatrajo za moža demokratičnega mišljenja, ki tvori nekako protitežo današnjih polkovniških vlad ter je zato zelo priljubljen tudi v opoziciji. Ob življenjskem jubileju velikega učenjaka in državnika se čestitkam Poljakov pridružujemo tudi mi.

František Ks. Vaneček

Umril je v Pragi eden največjih borcev za katoliški tisk in katoliško gibanje sploh, stolni prošt višegradeški msgr. František Ks. Vaneček. Z njim so česka katoliška beletrija, katoliški tisk in organizacija, zlasti pa pedagoška in predvsem karitativna društva izgubila svojega patriarha, ustanovitelja, največjega podpornika, skratka — vodečega moža. Pokojni prošt je bil svoj čas glavni urednik »Katoliških listov«, potem »Slova Pravde« (Besed resnice), »Radec duhovnikov« (Duhovnega svetovaleca) in je napisal mnogo knjig apostolskega značaja, socialnega (Socialne razmere in katoliška cerkev 1893), zlasti pa prelepo študijo o svetem Prokopu. Poleg teh knjig je mnogo pisal v vse bogoslovne in katoliške revije in časopise, katerim je bil največji podpornik. Bil je velik organizator: kot knjižničar je ustanovil Tiskovno ligo, ki jo je potem odstopil mlajšim močem msgr. Strašku in jo z njegovo pomočjo razvil v »Ligo katoliškega tiska«, v »Razmah dobre knjige«, v »Katoliški literarni klub«, v založbo »Vyšehrad« ter v veliko politično organizacijo, ki danes veže česke katolike. Msgr. Vaneček je bil vsemu temu gibanju ustanovitelj in do konca zvest podpornik. Naj počiva v miru! Njegovemu delu pa želimo veliko uspeha.

Škoda po živinski kugi

Kakor smo že poročali, divja po raznih krajih Evrope, zlasti pa na Francoskem, v Švici in na Nemškem živinska kuga na parklji in na gobcu. Povsod je ta kuga napravila že velikansko škodo. Tako so sedaj na Francoskem izračunali, da je ta kuga napravila tamkaj že nad eno milijardo francoskih frankov škodo. Toliko živine je namreč že pokončala. Do 15. oktobra je ta kuga razsajala v 83 francoskih departementih, nekakih naših banovinah. So departementi, po katerih je kuga pokončala po tri do sedem tisoč hlevov živine. Celotni živalski vrt v Parizu je bil okužen ter so tudi tamkaj imeli velikansko škodo.



Pet letetič angleških čolnov, kakor sedaj nazivljejo vodna letala, je odletelo iz angleškega mesta Plymouth, ki jih vidimo na naši sliki, na slovesnost 150-letnice ustanovitve mesta Sidney v Avstraliji. Vodna letala, ki se bodo udeleževala te slovesnosti v Avstraliji, se bodo vrnila na Anglesko šele spomladi.

Ali je Karel Veliki res obglavi! 4500 Sasov?

Usodna zgodovinska napaka

Huda jeza tare nemške narodne socialiste, ker je tvorec novega zahodnorimskega imperija in s tem tudi početnik današnje nemške države Karel Veliki pokristjanil Germane. V svojem oboževanju staro-germanskega poganstva bi radi zmanjšali njegov zgodovinski pomen. Odrékajo mu vse dobre lastnosti in podčrtavajo tiste strani zgodovine njegove dobe, ki velikega krščanskega vladarja kažejo v kolikor toliko slabi luči.

Pri zgodovinskem pouku v šolah hitlerjevski učitelji zlasti na dolgo in široko razlagajo, kako je dal Karel Veliki po zmagi pri Verdenu leta 782 v enem samem dnevu obglaviti 4500 Saksov samo zato, ker niso hoteli zatajiti vere svojih dedov. Priznati moramo, da je res marsikoga že poprej motila ta čudna neskladnost v značaju Karla Velikega, o katerem vsa zgodovinska sporočila pravijo, da se je v njem družila prvotna sila barbarskih narodov z občudovanjem kulturnih vrednot antičnega sveta in krščanske človečnosti.

Zdaj pa je ta legenda o »saksonske mesarju« postala res legenda. Ze desetletja namreč se uveljavlja v zgodovinski znanosti metoda stvarne kritike, ki jo je zlasti uspešno uporabil Hans Delbrück. Tako so mlajši zgodovinarji začeli dvomiti o resničnosti sporočila »šentjernejske noči« v Verdenu ob Aller. Sprva so dvomili zgolj o številu 4500 obglavljenih Saksov, saj vsi vemo, da so števila, ki so nam jih sporočili grški zgodovinarji o perzijskih vojskah, švicarski kronisti o bojih z Burgundci, srednjeveški pisatelji analov o križarskih vojnah in mongolskih tolpah, popolnoma napačna ali vsaj pretirana.

Nemški zgodovinar Karel Bauer pa je šel še dalje. On ni podvomil samo o številu, ampak ni verjel celo v zgodbo samo ne. Po trudapolnem delu in brskanju po starih spisih je izdal drobno knjižico, v kateri prihaja do presentijvega zaključka, da vsa zgodba o krvoprelitju v Verdenu ni resnična. Možu je vsekakor treba priznati pogum, ker se je kljub temu, da živi v narodno-socialistični Nemčiji, upal razbliniti v nič glavno in skoraj edino orožje, ki so ga vihteli narodno-socialistični pogani proti krščanskemu vladarju.

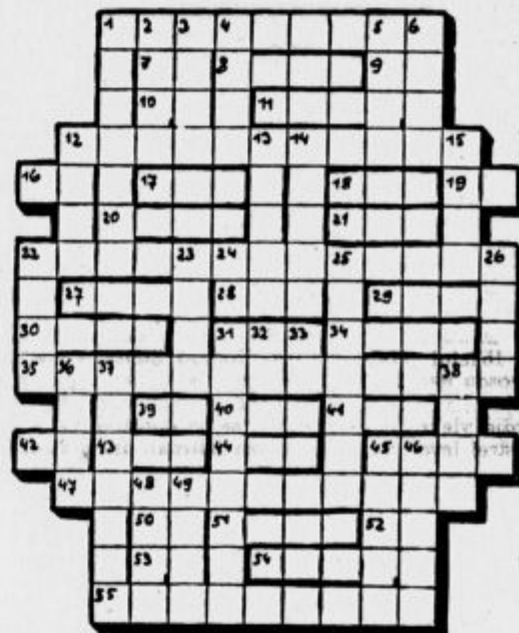
Bauer je namreč ugotovil, da sodobni viri prav nič ne vedo o kakšnem pobujanju Saksov. Pripovedujejo zgolj o velikem številu padlih vojščakov. Pozneje se pojavi trditev, da je bilo tisoč Saksov izročenih zmagovalcu na življenje in smrt (ad occidentum). To pa pomeni v srednjeveškem jeziku zgolj, da so mu bili izročeni »na milost ali nemilost«. Potem pa pride Bauer do zanimivega razkritja. Sodobni viri pravijo, da je Karel Veliki kakor po drugih bitkah tako tudi po končanem boju ob Aller preselil premagane Sakse v druge pokrajine. Karel Veliki je sploh vsa plemena preseljeval in jih mešal med seboj. Tako je preselil Franke vzhodno od Rena in severno od Maina, dočim je Sakse in Turingijce naselil na zahodu. Saksi se vsekakor niso mogli pritoževati, saj so zamenjali mrzlo in ostro podnebje svoje domovine s toplejšim in milejšim. Tako so bili torej Saksi »izseljenci« (delocati). Poznejši prepisi posameznih virov, od katerih sploh nimamo nobenih originalov, pa naenkrat pravijo »decollati«, torej »obglavljenici«. Lapsus calami torej! Napaka,



Princ Bernhard Nizozemski, mož nizozemske kraljčine in prestolonaslednice, se je v avtomobilu blizu Haaga močno onesrečil. Porezal si je obraz ter dobil pretres možganov. Kraljica in njena hči, žena onesrečenega princa, sta dan in noč pri njem v bolnišnici.

Križanka

„Spominska plošča“



V vsak prostorček vstavi po eno črko. Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. priprava za merjenje pritiska, 7. grška črka, 8. stopljena in strjena ruda iz ognjenikov, 9. začetni črki imena in priimka slovenskega dramatika in prevajalca, 10. začetni črki imena in priimka avtorja pesmi: »Kje so moje rožice«, 11. večji kraj na zahodnem obrežju Istre, 12. tuja beseda za ljudstvo, 16. matematični izraz, 17. vrsta trpežnega blaga, 18. kraj ob železnici Beljak—Št. Vid na Koroškem, 19. italijanska nota, 20. večja gora na Koroškem, 21. pripadnik ljudstva, ki nima stalne domovine, 22. tuja beseda za protislovje, 27. mejna gora med Jugoslavijo in Avstrijo, 28. del panja, 29. večji vrh v Karavanah, 30. reka v Češkoslovaški, 31. drugo ime za finko pristanišče Turku, 34. večja reka v Italiji, 35. tuja beseda za dopisovanje, 39. kraj in reka v Jugoslaviji, 40. poveljujoča slavnostna pesem, 41. večja gora v Grčiji, 42. egiptovsko božanstvo sonca, 43. zgodovinsko važno mesto v Črni gori ob morju, 44. eden največjih pritokov reke Drine, 45. morska ožina med Dansko in Švedsko, 47. domača beseda za etiko, 50. italijanska nota, 51. z drevjem zarasel prostor, 52. nemški dvoglasnik, 53. navadna kratica za ednino, 54. danski lirik, avtor danske himne (1743—1781), 55. nauk o sestavi delov človeškega telesa.

Navpično: 1. zgodovinsko važen kraj v Grčiji, 2. moška oseba iz svetega pisma, 3. večji kraj v splitskem zalivu, 4. manjši otok v Jadranskem morju, 5. škofijsko mesto evangelista Janeza, 6. kraj na gornjem ptujskem polju, 12. mestno zabavišče, 13. tuja beseda za pozitivno elektrodo, 14. duhovniška stopnja pri Izraelcih, 15. lunina sprememba, 22 del telesa, 23. druga beseda za preter, 24. izraz pri kartanju, 25. jugoslovansko mesto ob Donavi v severovzhodni Srbiji, 26. vodna rastlina, 31. tuja beseda za pisatelja, ki brani verske resnice, 32. oblika pomožnega glagola, 33. osebnostni zaimek, 36. trdnjava v francoskem Alžiru ob Sredozemskem morju, 37. tuja beseda za oddelek v časopisu, 38. skrajšano moško krstno ime, 45. kraj ob Mislinji med Slovenijo Gradcem in Velenjem, 46. ptica roparica, 48. angleška trdnjava v Arabiji, 49. najbolj razširjena tekočina.

Kaj ti povedo črke, ki si jih vstavil zgoraj namesto naslednjih števk: 20, 32 — 50, 5, 49, 53, 18, 3, 48, 21, 28, 18, 17 — 10, 43, 8, 54, 18, 3, 17, 38, 17 — 21, 39, 51, 33, 29, 14, 13, 49, 17, 21, 54?

RESITEV KRIŽANKE S

Vodoravno: 2. R.U.R. (Rossums Universal Robots), 4. Banat, 6. Košiček, 8. Vega, 9. Abel, 11. Samo, 12. Epir, 13. Sava, 15. A (Albertus) M (agnus), 16. Leda, 18. Cava, 20. Matli, 22. Roma, 24. O (tto) S (peckter), 26. Sora, 28. Stob, 30. Vode, 31. Ilek, 33. Pisa, 34. Illovia, 36. Opava, 37. Ala.

Navpično: 1. Huni, 2. Raša, 3. Rača, 4. Bogovec, 5. Tebe, 6. Kemal, 7. Kepa, 8. Vas, 10. Lim, 14. Adam, 17. Avar, 19. Atos, 21. Imovica, 23. Arosa, 24. Oli, 25. Soli, 27. Ada, 29. Belo, 32. Kopa, 33. Piva, 35. Valo.

Maribor

Na Najstarejša Mariborčanka umrla. V Sloven-
ski ulici 40 je umrla v starosti 93 let zasebnica Ma-
rija Waldraf. Bila je gotovo najstarejša maribor-
ska občanka. Naj počiva v miru!

Is Rusijo so vrača. Na povratku iz Sovjetske
Rusije, so se ustavili včeraj v Mariboru Gregorij
Vukovjevič iz Obrova pri Somboru. Leta 1915 je bil
vjet, in Rusiji se je pridružil prostovoljcem, zaradi
bolezni pa je zaočal v Kijevu, kjer ga je doletela
boljševiška revolucija. Potem se je naselil v Vo-
znenaku kot krojač in se tam oženil. Leta 1930 pa
so mu boljševiki zaprli delavnico ter ga naglasi
v tovarno, kjer je mizerno zaslužil ter atradal z
družino vred. Z leta 1930 je dobil polni list, pa
ga do letos niso pustili domov. Vrača se sedaj z
ženo in tremi otroki, od katerih je najstarejša, 18
letna hčerka absolvirala gimnazijo ter je že začela
študirati medicino.

Nezgodna mariborskih zdravnikov. Na ne-
kem ostrem ovinku pri Sv. Jakobu v Slovenskih
gorah je avto, last primarija mariborske bolniš-
nice dr. Lutmana, nenadoma zdrsel s ceste na trav-
nik. V naslednjem trenutku pa so ga že objeli pla-
meni ter so v zadnjem hipu poskakali iz avtomobila
dr. Lutman, njegova soproga in zdravnik dr.
Marin, ki so se vračali okrog 10 zvečer od konzul-
tiranja nekega bolnika. Potniki so dobili le lažje
opeklino, avto pa je popolnoma zgorel. Vzrok ne-
sreče je brzokone iskati v motorju.

M ljudska univerza bo drevi predvajala velik
kulturni film »Od Beiruta do Pekinga«, ki ponazo-
ruje karavansko pot preko Sirije, Perzije, Afgani-
stana, Tibeta, Mongolije in Kitajske. Uvodno pre-
davanje bo imel prof. Baš. Predstave za mladino
bodo danes in jutri popoldne ob 4.

Specialist ženskih bolezni

DR. IPAVIC BENJAMIN
v Mariboru — zopet redno ordinira.

m Miklova Zalac na Ljudskem odru. Ljudski
oder v Mariboru je pripravil uprizoritev znane
ljudske igre »Miklova Zalac«, ki bo dne 12. decem-
bra. Opozorjamo že sedaj na to predstavo.
m Sečnja in prodaja božičnih dreves. Mestno
poglavstvo opozarja vse prodajalce božičnih dre-
ves na naredbo banske uprave, po kateri se
mora vsak prodajalec, ki pripelje na trg božična
drevesca, izkazati s predpisanim izvornim potrdi-
lom.

m Trgovine bodo na Miklavževu nedeljo, dne
5. decembra, v Mariboru po sklepu trgovskega
gremija ves dan odprte.

m Za 10.000 din teležijh kož ukradenih. Pri
mesarju Valentinu Smodeju na Pobrežju so se do-
gajale česte tatvine teležijh kož, ki so jih sedaj
orožniki pojasnili ter so od 8 krivcev že 6 spravili
za zapale. Izmed tatov, ki so bili po večini sami
bivši Smodejevi hlapci, je Alojz Erjavc priznal, da
je ukradel svojemu gospodarju celo težko zaklano
svinjo ter jo prodal. Škoda, ki so jo tatovi povzro-
čili Smodeju, cenijo na 10 tujcev.

m Šest konjskih repov ukradel. Trgovca s ko-
nji Josip Heller je sprejel na prenočišče nekega
brezposelnega ter ga je poslal v konjski hlev. V
zahvalo za prenočišče pa je tujec porezal v hlevu
šestim konjem repe ter je s plenom pobegnil. —
Heller je oškodovan za 3000 din, ker so konji za
toliko sedaj manj vredni.

m Stri mu je odrgal roko. V Kamnici je na-
šel 15-letni posestnik sin Konrad Zunko v sredo
v gozdu nad bišo v drevesnem storu skrito puško,
ki je bila menda last kakšnega divjega loveca. Ko je
orožja vlekli iz skrinjice, se je sprožilo, pa mu je
strel levo roko nad laktom odrgal, da je vnela
samo še za roko ter so mu jo v bolnišnici odrezali.

m Drzni podvigi iz države izgnanega vlonila.
Mladi 21 letni delavec Milan Pleša je bil zaradi
številnih tatvin in vlovov že nešteto krat kaznovan
ter kot češkoslovaški državljani iz države izgnan.
Kljub temu se je pa skrivaj v mariborski okolici
ter je zadnje dni zagrešil zopet kar tri vlome. Vdrl
je v Studeneh v stanovanje S. Dunsta ter mu od-
nesel obleke za 1500 din, potem je vlomil v stano-
vanje monterja fališne elektrarne Giberja v Ra-
dvanju ter mu povzročil 6000 din škoda, v isti noči
pa je vdrl v Novi vasi v Sebrčevce mesarjio ter
mu odnesel slanino in mesa za 2000 din. Pleša so
izsledili na podlagi prstnih odtisov ter so ga are-
tirali orožniki v Studeneh.

Gledališče

Petek, 3. dec. Zaprt. — **Sobota, 4. dec.,** ob
20: »Opovščinec, Red A. — **Nedelja, 5. dec.,** ob
15: »Trije svetiniki. Znižane cene. — Ob 20:
»Pri treh mladenkah.

Zagorje

V starosti 77 let je umrl g. Trošt Janez, hišar
in staroukolenec. Vrlemu krščanskemu možu
bodi lahka domača gruda, preostali naši sožalje!
**V Jurčevu trafiko poleg farne cerkve v Zagor-
ju** je v noči od nedelje na ponedeljek vdrl neznan
zlikovec ter znatno oplenil zalogo ter pri tem segel
tudi po znakah.

Agnes Günther:

157

Dušica - Rožamarija

Odslej so poizkusili, da bi se peljala Roža-
marija dnevno na kratek izprehod. Henrik se sila
raduje, kadar pripelje mamin voz, katerega spre-
mlja oče na konju. Henrik sme sedeti pri mami,
čprav je njegova navzočnost v vozu za mamico
zelo mučna zadeva. Njegove kratke nogice rastejo
in so povsod, posebno pa jih vleče z magnetično
silo k maminim kolonom. Kadar se jih je že v
tretjici dotaknil, se pojavi nad njim dolga črta
roka, ga zgrabi za rdečo suknjico in ga posadi
na konja.

Izprva se je Henrik malce bal ter se krče-
vito oklepaj očeteve roke. Strasila so ga tudi
konjskova ušesa, ki so se tako grozeče in nene-
homa gibala pred njim. Toda brž se je privadil
in izgubil vso bojazen ter že sedi na konju z na-
ravno resnostjo. Sleherni dam se vozijo po isti
poti do mesta, odkoder se vidi v Brauneck. Tu
Mart previdno okrene in vrnejo se v Thorstein.
Nekega jutra niso poklicali Harra. Ta je stal
pred svojo sliko, se zatopil v obrise obojih oseb
ter razmisli:

»Z drugo osebo bom vse pokvaril! Kakšna
bi naj bila? Seveda se bo tudi v tej drugi osebi
pojaval Rožal Bo pač imela prvič sive in drugič
modre oči.«

Ze je vzel čopič v roke, da bi se lotil druge
osebe, kar vstopi teta.

»Roža bi se rada peljala v Brauneck.«
»V Brauneck? To je predaleč! Reci ji, naj
opusti to misel!«

»To bo nemogoče, Harro... Saj jo poznaš...
Pojdi sam k njej!«

In Harro je odložil čopič ter odšel onstran.
»Roža, ti hočeš v Brauneck?«
»Da, Harro, rada bi presenetila očeta. Hotela
bi samo poizkusiti. Peljala bi se sprva le do gra-

Sport

Ljubljana : Maribor 8 : 3 (3 : 0)

Poleg lahkoatletskih prireditev smo imeli
na državni praznik v Ljubljani tudi mednarodno
nogometno tekmo med reprezentancama Ljub-
ljane in Maribor. Na tej prireditvi je bilo sicer
manj ljudi kakor na dopoldanskem teku, a ven-
dar se je nabralo blizu 1500 gledalcev, ki so z
zanimanjem spremljali borbo gornjih dveh na-
sprotnikov.

Mariborsko enajstoričje so sestavljali naj-
boljši igralci raznih mariborskih klubov, Ljub-
ljansko moštvo je pa postavil naš higaš v držav-
ni ligi, torej tudi najboljši moči, kar jih trenu-
tno premore Ljubljana. Premoči Ljubljane
pokaže dovolj jasno sam rezultat, ki pa kljub
temu ni popolnoma zadovoljiva. V napadu, ki je
še vedno rak-rana celotnega našega ligaša, sta
s svojo tehniko veliko napravili obe zvezi (Pupo

in Slapar) in pa seveda Lah, ki je pri tej tekmi
zopet pokazal svoje stare strelske sposobnosti,
saj je sam zabil pet golov. Halflinija je ugajala,
dočim je bila oja obramba pod svojim običaj-
nim nivojem. Pa tudi o mariborski enajstoričji
je kljub visokemu porazu povedati nekaj do-
brega, zlasti kar se tiče tehnične strani in pa
podajanja, kar je bilo boljše kot pri Ljubljani.
Manjka pa jim borbenosti, ki jo je pa mogoče
dobiti le v težkih igrah. Tehnika in kombina-
cija sami ne moreta odločevati, če pa v moštvo
ni prave odločnosti in borbenosti.

Gole so dali za Ljubljano: Lah 5, Janežič 2,
Slapar 1; za Maribor pa Pavlin 2, Vodeb 1
(enajstmetrovka).

Sodil je prav dobro g. Maccoratti.

nič in polkovnik g. Mihajlovič. G. dr. Tomšič pa je
imel na zbrane športnike praznika 1. decembra
primeren nagovor.

Tek Zedinjenja

Na drž. praznik, dne 1. decembra se je vršila
že deseti tradicionalna športno-nacionalna ma-
nifestacija »Tek Zedinjenja« pod pokroviteljstvom
bana Dravske banovine g. dr. Natlačen in čast-
nim predsedstvom komandanta Dravske divizije
generala g. Tonča ter predsednika mestne občine
Ljubljanske g. dr. Adlešiča. — Start je bil ob 11.30
pred Narodnim domom, kjer se je nabralo veliko
gledalcev, kakor tudi ob progi, kjer so tekli atleti.
Cilj je bil istotam.

Tekmovanje se je vršilo na dveh deljenih
proгах: daljši, ki je vodila po Aleksandrovi, Tyr-
sevi, Tavčarjevi, Komenskega, Resljevi, Kopitar-
jevi cesti, Krekovem trgu, Studenčevski ulici, Na
Okopih, Gradu, Poti na Grad, Privozu, Prulah, Tr-
novskem pristanu, Krakovskem nasipu, Čojzovi,
Emonski, Vegovi, Kongresnem trgu, Selenburgovi
in Aleksandrovi do cilja v skupni dolžini okoli
5500 m in na krajši v dolžini okrog 2700 m sicer
po Aleksandrovi, preko Tyrševe, Tavčarjeve, Mi-
klošičeve, Marijinega trga, Stritarjeve, Mestnega,
Starega in St. Jakobskega trga, Trubarjeve, Čoj-
zove, Emonske, Vegove, Kongresnega trga, Selen-
burgove in Aleksandrove do cilja pred Narodnim
domom.

Zanimanje za letošnji tek je bilo izredno ve-
liko in tudi število tekačev je prekašalo vse dose-
gane udeležbe. Vreme je bilo zelo naklonjeno
prirediteljem, ki so letošnji tek prav lepo organi-
zirali. Sodniški zbor, ki je bil polnoštevilno zasto-
pan, je tudi prav dobro izvršil svoj posel in ni
prišlo do niti najmanjšega nesporazuma ali pri-
tožbe. Startali so vsi tekači, naenkrat in sicer za
krajšo progo 24, ostali, 14 po številu, so tekli na
daljši progi, tako, da je bilo vseh tekačev 28.
Teku so prisostvovali g. general Dodič, g. general
Kovačič ter zastopnik ljubljanskega župana g. obč.
svetnik Zupan. Pri teku so bili doseženi ti-le re-
zultati:

Kratka proga: V tej skupini je s sijajnim na-
skokom zmagal že tretjič zaporedoma Ilirijan Kot-
nik Jože s časom 9:40.1. Kakih 140 m za njim je
prišel na cilj Vovk Franc v času 10:05.4. Sledijo:
3. Srakar Ivan (Concordia, Zagreb) 10:17; 4. Ko-
čar Andrej (Primorje) 10:19; 5. Steiner Valter
(Sevnica) 10:24; 6. Končan K. (Jugoslavija, Cel-
je) 10:30; 7. Berčič Jože (Primorje) 10:37; 8. Be-
nedik Jože (Savica, Strazšice) 10:52. Beležimo še
naslednje zmagovalce: vojaki: Hlebec Jože (3.
plan. bat.) 10:57; Sokoli: Steiner Valter (Savica)
10:24; neverificirani do letnika 1916: Benedik Er-
gen (Savica) 10:52; neverificirani do letnika 1918:
Vovk Franc (Elan) 10:05.4; neverificirani do let-
nika 1932: Zgajnar Vinko (Korotan) 11:05; veri-
ficirani juniorji do let. 1922: Kočar Andrej (Pri-
morje) 10:19; juniorji do let. 1924: Jernež Franc
(Primorje) 12:13; še neplacirani seniorji: Berčič
Jože (Primorje) 10:37; še placirani seniorji: Kot-
nik Jože (Ilirija).

Dolga proga: Tudi tu je tretjič zaporedoma
zmagal Ivo Krevs (Primorje) v času 17:51.6; sle-
dil ga je Ilirijan Jože Bručan, ki je zaostal za
devet sekund. Sledijo: 3. Flase N. (Hašk, Zagreb)
18:04.6; 4. Pere Stanko (Primorje) 18:28; 5. Star-
man Janez (Primorje) 18:57; 6. Bloek Oskar (Ma-
kabi, Zagreb) 19:25; 7. Srakar Ivan (Primorje)
19:29; 8. Kranjec Ivan (Primorje) 19:38. V po-
sebni skupini so se kategorizirali kot zmagovalci:
pri vojaki: Markovič Vjeko (3. plan. bat.) 20:47;
neverificirani do letnika 1916: Berlot Viktor (Pri-
morje) 2:35; še placirani seniorji: Krevs Ivo (Pri-
morje) 17:51.6.

Popoldne ob 16 pa je bila v hotelu Miklič slo-
vesna razdelitev daril. Krevs in Kotnik sta pre-
jela v trajno last lepa pokala, ki ju je daroval
bivši ban g. dr. Marušič. Tej športni slavnosti je
prisostvoval tudi poveljnik divizije g. general To-

Album planinskih slik v prihodnjih dnevih
Slovenskega planinskega društva v Ljubljani. Album bo
reprezentativen ter bo dostojno reproduciiral lepoto naših
gora. Album vsebuje 52 umetniških fotografiskih
posnetkov naših prirodnih lepote. Slike so tiskane na
blestemem papirju ter tvorijo, zbrane v album, lepe
enoše. Album bo najlepše darilo za Miklavža in za
bož. Subskripcijska doba je trajala le do četrtega,
dne 3. decembra.

Kolesarsko društvo »Ljubljane« v Dobrunjah ima
v nedeljo, dne 3. decembra t. l. svoj XVII. redni občni
zbor. Občni zbor se bo vršil točno ob 14 v prostorih
lov. Ivana Selana v Dobrunjah s sledečim dnevnim
redom: 1. poročilo predsednika; 2. poročilo tajnika; 3.
poročilo blaginjskega; 4. poročilo tehničnega referenta;
5. poročilo nadzornega odbora; 6. volitev novega
odborništva; 7. skladnost. Ker vloga za članstvo
precejšnje zanimanje, prosimo vse družbene članse, kakor
tudi bratske kolesarske klube, da se za signatno ude-
ležijo ob določenih urah. — Tajnik Ferkel.

Radio

Programi Radio Ljubljana

Petek, 3. decembra: 11.30 Zimske igre na prostem — dvogovor s glasbenimi vložki (vodi g. Viktor Pirnat) — 12.30 Slovenski biseri (plošče) — 13.45 Vreme, poročila — 13.45, spored, obvestila — 13.15 Valčki, polke in korončne (plošče) — 14. Vreme, borza — 18.30 Zimska ura: V svitu Miklavževih mitre (ga. Iv. Velikonja) — 18.30 Podokolice (plošče) — 18.40 Fran-
coška (g. dr. Stanko Leben) — 19.30 Vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 Nac. ura — 19.50 De-
javni glasbeni koncert: O vzgojnem pomenu planin-
skega smučanja (Pavel Knavar) — 20. Operni krugel-
— 20.50 Lolo: Na monna, orkestralna suita (plošče) —
21.30 Koncert stare orkestralne in vokalne glasbe. Iw-
vajata: gosp. prof. Matija Tome (orgle), ga. Tončka
Šuštar-Maroltova (sopran) — 22.30 Vreme, poročila,
spored — 22.30 Angloske plošče.

»Krenili bomo nazaj, seveda se hočemo vr-
niti...«

Sele po glavni cesti more Harro jezdit vstric
voza. Ko je pogledal Roži v obraz je dejal:

»Upanje ni preveliko, Roža.«

In malce mu je odleglo.

Ulrika, ki je držala nežno, mrzlo ročico Ro-
žamarije v svoji, z rokavico opremljeni roki, ji je
šepnila:

»Ti se mučiš, dete... naj bo zadosti za
danes!«

Toda Roža je odgovorila:

»Peljemo se do grape!«

To je edina točka, odkoder se vidi Brauneck
in tudi Thorstein. Tam se nagiba cesta v lepih
vijugah v dolino ter se vzpenja onstran navzgor
po pobočju brauneškega grajskega hriba. Tu se
tudi križa s travo obrasli poti, po katerih ho-
dijo le še otroci in kmetje. Tu je tudi konec smrtne
steze, po kateri nosijo ljudje svoje mrtve iz višine
v dolino na božjo njivo. Krasne, stare jerebice
stojé tod, vse te pa prekaša visoki vitki topol.

Grapa sama je gosto obgozdena. Tu se je nahajal
star kamniten križ, ki se je že pogreznil v zemljo,
in kakršne so v prejšnjih časih postavljali na me-
stih, kjer se je ali pripetila kaka nesreča ali pa se
dogodil kakšen umor. Gorjanci ponosi ne gredo
radi mimo križne poti. Toda pravkar je poldne
in otroci jih erčujejo v celih krdelcih s počeni-
nico v šolskih torbica. Gredo v dolino v šolo!

Pot v šolo je zdaj posebno prijetna. Dalje doli
obrabljajo cesto krasne jablane in septembriški
veter jih je precej otrel. In otroci se gostijo z
rdečimi jabolki, ki sicer niso last, vendar jim jih
nihe ne brani. Z njih očete in matere so jih
pobirali, ko so hodili v šolo.

Ko srečajo grajsko kočijo, zastrme s široko
odprtimi očmi. To je vendar knežja kočija. Ko
se je voz ustavil pri jagnedi, se še vedno bližijo
visoki glasovi otrok, ki ščebetajo kot jata ptic.

Harro je skočil s konja ter si ovil vajeti okoli
roke, rekoč:



Silvikrin

Koncentrirana naravna hrana za lase

Prepreča in ustavlja izpadanje las,
pospešuje rast las in ohrani kožo
glave zdravo. Odstrani prhut
skoraj čez noč.

Postavite še danes steklenico
Silvikrina na svoj umivalnik.



Silvikrin, iznajdba
slavnega biologa Dr. Ja-
Weidnerja, je nov pre-
parat, ki z zunanji do-
vajanjem organskih tva-
rin uspešno hrani tkivo
za proizvajanje las ter ga
usposablja za novo,
zdravo rast las.

Lotion Silvikrin Din 27.—

Dobí se v vseh strokovnih trgovinah.

Skrbite za svojo kožo glave, pa bo
tudi Vaša koža glave skrbela za rast
Vaših las. Vaši koži glave je treba
Silvikrina!

Y-40-G

Sobota, 4. decembra: 12.30 Plošča za ploščo — pi-
sana zmes, godba vesela in pesnice vmes — 12.45 Vre-
me, poročila — 13.30, spored, obvestila — 13.15 Plošča
za ploščo — pisana zmes, godba vesela in pesnice
vmes — 14. Vreme — 15. Vesel delopust (Radijski ork.)
— 15.40 Program javnih del v dravski banovini: Hi-
drotehnika (g. inž. Ciril Znidaršič) — 19.30 Nac. ura — 19.30
Pročelji suporta — 20.0 Znanstvi politiki (g. urodnik
dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 Pratika za mesec grudni
ali december. Besedilo napisal Niko Kurel, igranje
glavni radijske igralske družine — 22.30 Vreme, poro-
čila, spored — 22.15 Vesel konec tedna (Rad. ork.).

Drugi programi

Petek, 3. decembra: Belgrad-Zagreb: 20. Klavir,
20.30 Petje — Dunaj: 19.35 Plesna glasba, 20.05 Zelo-
igra, 22.30 Orkester — Budimpešta: 19.40 Petje, 21.40
Orkestralni koncert, 20.05 Jazz — Trst-Milano: 17.15
Plesna glasba, 21. Simfonični koncert — Rim-Bari: 21.
Opera — Paganini: — Praga: 20.05 Prenos iz Sim-
tanove dvorane, 21.55 Plošče, 22.15 Prenos iz gleda-
lišča — Varšava: 20. Simfonični koncert — Berlin: 20.
Filharmonični koncert — Kölnsburg: 19.15 Plošče —
Hamburg: 19.10 Zabavni program, 21. Glasba — Pra-
tislava: 19.10 Glasba — Lipsko: 19.10 Glasba, 20.45 Ra-
letna glasba — Köln: 19.10 Plesna glasba, 21.10 Glasba
— Beromünster: 20. Opera.

Sobota, 4. decembra: Belgrad: 20. Orkestralni kon-
cert, 21. Prenos iz Aleksandrije, 22.30 Kavarska godba;
22.45 Plesna glasba — Zagreb: 20. Koncert, 20.30 Vokal-
ni koncert; 21. Zabavna glasba — Dunaj: 19.35 Glasba;
21.30 Klavir; 22.30 Zabavni koncert; 21. Glasba — Glas-
ba — Budimpešta: 20. Opera; 21.35 Jazz — Trst-Mi-
lan: 17.15 Plesna glasba; 19. Glasba; 22. Opera — Rim-
Bari: 21. Glasba; 22. Igra — Praga: 21.55 Plošče; 22.30
Kavarska godba — Varšava: 19. Za Poljake v tujini;
21.30 Plesna glasba — Berlin: 20. Pester program —
Kölnsburg: 19.10 Pester program; 21. Glasba — Pra-
tislava: 19.10 Zabavna glasba; 20. Pester program —
Lipsko: 19.10 Vesela ljudska glasba; 20. Velik zabavni
koncert — Köln: 19.10 Glasba; 20. Pester program —
Frankfurt: 19. Pester program; 20. Velik koncert —
Stuttgart: 19. Glasba; 21. Plesna glasba.

»No. Roža, naj bo za danes dovolj!«

Rožamarija se je okrenila ter motrila hišo na
Thorsteinu, nad katero se je dvigal sivkasti, otož-
ni, temni stari grajski stolp ter rekla:

»Samo malce odpočiti, Harro!«

Cemerer veter sunkoma vzdihuje v topolovem
listju. Na jerebikah se blesti nešteto rdečih jagod.
Harro seže po bogato obloženi veji, jo potegne k
sebi ter vpraša svojo soprogo:

»Mar hočeš?«

Roža mu prikimata ter se ozre vnovič nazaj.
Kar zapazi jahalko, ki je prihajala po stari s travo
zabriseni črniški poti. Otrto so se odbijali njeni
obrasli vršički neba, ki se je bolj in bolj
temnilo. Jahalko so v tej pokrajini zelo redka pri-
kazen in bi gotovo zbudile pozornost!

Naša jahalka je sedela na izmučenem, široko-
prsnem belcu, ki je bil čudno pestro opremljen.
Sama pa je nosila zelenožametno jahalno obleko.

Ta ni bila temnozeleno barve, marveč studenč-
no-zelene, kakor malč ob starem studentcu. Toda tudi
njena obleka je bila obrabljena in pegasta. Na
bujnih laseh ji je sedela studenčnodelena čepica.
Barva las se ni dala ugotoviti, kajti od čepice
dalje se je vil bel pajčolan, ki se je ovijal las
in vratu in čigar konci so vihrali zadaj, prav tako
kot pri Rožamariji. Na visokem ženskem sedlu ni
Bog ve kako udobno sedela in videti ji je bilo,
kot bi omahovala.

Harro se je medtem ukvarjal s svojimi rde-
čimi jagodami in konj mu je nagajal, ki je bil
postal nemiren.

Oči Rožamarije so se široko odprle in malce
je nagnila glavico doli v pozdrav, kajti v tej po-
krajini se bo malodam našel, ki bi je ne pozdravil.
Obenem je pa vprašala Harra:

»Harro, zakaj ne pozdraviš?«

Kajti v tem hipu je jahala dama na svojem
izmučenem belcu počasi mimo. Kako strašna je
vsa njena obleka, polna je madežev! Bile so to
etrahovite temne pege, katere povzroča le ena te-
kočina na zemlji — kril! Ali je morda ranjena?

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1—; lenitovanski oglas Din 2—, Najmanjši znesek za mali oglas Din 10—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročitvi. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 5 mm široka pešna vrstica po Din 250. Za plamene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Tvrška

F. M. SCHMITT

Pred škofo 2 Ljubljana Lingarjeva 4
vključno vabi cenj. odjemalce za nakup praktičnih miklavževih daril in igra! — Ogleđ blaga brezobvezen za nakup!

Za Miklavža!

Najlepše darilo je »Kreko« perilo. Ogromna izbira. Nizke cene. Se priporoča »Kreko«, Tavčarjeva 3. (1)

Trikolice

najboljše izdelave, vam nudi že od 1900 din dalje mehanična delavnica Kodrič Stanko, Ljubljana 7, Celovška 41. (1)

Izredna prilika!

Trafika s papirnic v Zagrebu, središče državnih in privatnih uradov ter bank, garantiran promet 300.000 din netto, zaslužek 8—10.000 din mesečno, napredaj. — Potrebno za prevzem 80.000 din. — Ponudbe na »Slipčević«, Zagreb, Gjorgjičeva 15-11.

Radio MINERVA RADIO

Najlepši modelj za 1938. Njih čarobni zvok bo tudi vas navdušil. Najprimernejše božično darilo!

Bogata izbira pri

Kleindienst & Posch
Maribor, Aleksandrova 44

Posrestva

Kupim

rentabilno novo hišo ali vilo v Ljubljani ali Mariboru do 200.000 din. Ponudbe v upravo »Slov.« pod »Plačam takoj 200« št. 19066. (p)

Stavbne parcele

proda občina Teharje ob banovinski cesti, 20 min. iz Celja. Družba bo dne 5. dec. 1937 ob 1 popoldne na licu mesta v Čretu, blizu Pliska. — Prodajni pogoji so na vpogled v občinski pisarni, Teharje.

Stanovanja

ODDAJO:

Štirisobno stanovanje udobno, vse pritlikline in komfort, se odda za februarjski termin v Kersnikovi ulici št. 7. Ogleđ od 13 do 15 v I. nadstr.

Sirite »Slovenca«!

Črno in modno blago

za plašče ima nad 100 kom različnih naj-novejših desenov na zalogi v cenah od 50— do 280— Din.

F. I. Goričar, Ljubljana

Sv. Petra cesta 29.

UNION

Premiera!

Izredno lep in napet kriminalni film

V zaščiti teme

(Schloss Vogelöd)

V glavnih vlogah: Hans Stüwe, Carola Höhn,

Hans Schietow, in mali Peter Kosse

TEL. 27-30

Eden izmed najlepših čehoslovških filmov

Pater Vojteh

po romani Jana Klecande

V glavnih vlogah: Rolf Wanka, Jirina Štep-

ničkova, I. A. Struna, Jaroslav Marvan

TEL. 21-24

Najvišja fronta svetovne vojne v dokumenta-

ričnem vedečim

Dolomiti v plamenih

Danes predstave samo ob 16. uri, obe večerni

predstavi odpadeta vled koncerta.

Predstave ob 16., 19. in 21. uri



Družinska Pratika 1938

V vseh trgovinah v mestih in na de-
želi se že dobiva Druž. Pratika 1938
po ceni Din 5— za izvod brez pošt-
nine. Segajte po njej in tekmuje pri
razpisani nagradni uganki! Če je ne
dobite v domačem kraju, pišite Ju-
goslovanski knjigarni ali pa Proda-
jalni Ničman v Ljubljani, kjer vam
bodo točno postregli.

Zobna pasta lepe žene
Nič več rumenih zob. — Sijajne bele zobe
boste imeli v prav kratkem času z uporabo
BOTOT peneče paste
za zobe v modro-beli črtastih
tubah
Din 5—, 8— in 15—

Vzajemna posojilnica

v Ljubljani, r. z. z o. z.
Miklošičeva cesta 7

nudi za vloge popolno varnost in jih
obrestuje po 4% do 5% po dogovoru.
Nove vloge so vsak čas v celoti na
razpolago. — Daje tudi kratkoročna
posojila po nizki obrestni meri.

Miklavž kupuje darila:

zvezke, mape, lepe svinčnike, držala, krasne al-
bume, spominske knjige, nalična peresa, pisalne
garniture, damske torbice le v trgovini

H. Ničman, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2
ker se je prepričal, da so tam najnižje cene

Nova

moderno in higijenično opremljena
tvornica kvasa
stalno obratuje

Priporoča se:
Vojnovič Cie. - Ljubljana-Vič



Umrl je naš dobri soprog, skrbni oče, stari oče, gospod

Franc Resnik

državni uslužbenec v pokoju

dne 2. decembra ob 7 jutraj, previden s tolažili sv. vere,
v 71. letu starosti.

Pogreb pokojnika bo v soboto, dne 4. decembra 1937 ob
2 popoldne iz hiše žalosti Dravska ulica 3 (ob Vodovodni c.)
na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 2. decembra 1937.

Zalujoči: Resnik Marija, soproga; Mimi, Danica, Julči, Jože,
Frane, Stanko, otroci; Božena, vnukinja; rodbine: Resnik,
Blatnik — in ostalo sorodstvo.



Umrla nam je naša dobra mati, stara
mati in prababica, gospa

Ivana Hudeček roj. Brajer

previdena s tolažili sv. vere za umira-
joče, v 77. letu starosti.

Pogreb drage pokojnice bo v soboto,
dne 4. decembra ob štirih popoldne iz
mrtvaške veže na Vidovdanski cesti 9
na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 2. decembra 1937.

Zalujoči ostali.



Umrla mi je mati, gospa

Frančiška Prislan

Dotrpela je v nedeljo, dne 28. novembra 1937, v 84. letu starosti.

Zahvaljujem se vsem in vsakomur, ki je izkazal pokojnici karkoli še ob življenju
in po smrti čast.

Gornji grad, dne 30. novembra 1937.

Dr. Fran Prislan

**Kupujte
svoje
potrebščine**

**pri
tvrdkah
ki
inserirajo
v našem
listu**



Umrl je naš dobri oče in soprog, gospod

Ivan Belè

dolgoletni učitelj na Ledini, profesor na Mahrovi trgovski šoli
in državni realki, Officier d'Academie ter meščan ljubljanski

1. decembra ob pol 18, v 85. letu starosti.

Pogreb bo iz hiše žalosti Lončarska steza 8

v petek, dne 3. decembra 1937 ob 14. uri.

V Ljubljani, dne 2. decembra 1937.

Zalujoči ostali